

DARSEN
SALON POHIŠTVA

alpes
studio Izola

SALON POHIŠTVA DARSEN, Polje 21 (PC Ruda), Izola
05 640 13 33 / darsen@siol.net / www.darsen.si
Del. čas.: pon. - pet. 9.30 - 17.00, sob. 9.30 - 12.00

OBALA

Boris Šuligoj: Veliko število vikendov po eni strani prinaša več zasluga v te kraje, občasni prebivalci povečujejo potrošnjo v trgovinah in v lokalih, omogočajo dober zaslužek serviserjem in obrtnikom vseh vrst, vendar hkrati tudi vse bolj zasedajo prostor.

Stran 2-5

ZABAVA

Aljoša Mislej: Mladi so v času covida začeli iskati alternativne načine druženja in jih našli v "gverilskem" skupnem preživljanju prostega časa na bolj odročnih krajih. Tudi to, menda, je še vedno aktualno. Ampak, če bi si zaželeli tistega klasičnega, nočnega življenja na Obali, kam bi šli?

Stran 6-8

Piran - Izola - Koper - Ankaran
vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

številka 31
september 2021

OBALA *plus*

www.obalaplus.si

*časopis in portal
s pogledom na morje*

PETER VENTIN

Stran 14-17

DR. ERVIN KOCJANČIČ

Stran 26-27

REX

Stran 32-33

MAŠA TRUBAČEV KUHA

Stran 38-39

TEO COLLORI

Stran 18

CVRTJE

Stran 40

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

Stran 12-13

Spoštovani bralci!

Pred leti nas je velika večina iskala in dobila informacije na zelo nezapleten in vsak dan enak način. Zvečer ob sedmih smo pogledali eno od dveh informativnih oddaj in zjutraj smo prebrali svoj časopis (za nekatere je bilo to Delo, za druge Dnevnik ali Primorske novice). Televizijske informativne oddaje so bile takrat redno najbolj gledane televizijske oddaje (noben Mario, Znan kmet ali Samski moški ni imel večje gledanosti) in tiskanim medijem smo namenili kar eno uro svojega časa vsak dan. 15 let kasneje. Televizijske informativne oddaje že dolgo niso več najbolj gledane televizijske oddaje, dnevne časopise prebiramo le še redki, na naših pisalnih mizah ni več prostora za časopis in temu namenimo mogoče 5 minut svojega časa dnevno. Zato pa nas je večina ves čas pripetih na pametne telefone. Ves dan spremljamo novice preko različnih spletnih portalov, tistih najbolj zagrehtih 60.000 Slovencev je na meji popolne odvisnosti od twittanja, večina nas je odvisna od naših prijateljev na FB profilu in novic, ki nam jih FB algoritem zaradi naših navad odmerja in izbira. Kako v takem svetu še vedno nekemu verjeti? Ali je sploh še možno, da ko nekdo nekaj pove, trdi, napiše, mi temu verjamemo, ne da bi šli trditve takoj preverit še kam drugam? V okrožju spletnega komuniciranja laž ali izmišljotina ni več greh. Vse je kar naenkrat mnenje. Še večja sprememba se je zgodila v načinu komunikacije. Javno komuniciranje je postalo izjemno grobo, bolj si žaljiv, bolj si uspešen, ljudje, ki ne razmišljajo enako, niso več tvoji nasprotniki ampak sovražniki. V takšen svetu si je vsak zbral nekaj ljudi, ki jim zaupa in verjame. Sam cenim predvsem tiste javne osebe, ki so v tem času uspele ohraniti svoj neodvisen pogled na svet, v komunikaciji ne iščejo sovražnikov, osebe ki jih napadajo skušajo nagovarjati z bistrostjo, duhovitostjo in nežaljivim humorjem. Predvsem pa posameznike, ki so se pripravljeno pogovarjati, poslušati, postavljati si vprašanja namesto obsojati in zaničevati. Takšne smo letos povabili na pogovorni večer v okviru PPF in kratek zapis njihovih zaključni misli si lahko preberete na strani 30. In takšne bo od te številke naprej predstavljala naša nova kolegica in vaša stara znanka Nataša Benčič. Predstavljala nam bo posameznike iz Obale, ki so si za svoje življenje in delo izbrali svet ali druge dele Slovenije. Prijetno branje.

Tomaz Perovič

ŠTEVILKE, KI PRIPOVEDUJEJO O ISTRI

Od stihije v Piranu in od zdravih jeder v Izoli do optimističnega Kopra, ki ne popušča pri svojem razvoju.

Piran umira, saj v njem živi le še 800 stalnih prebivalcev. Ta podatek smo v preteklih mesecih že večkrat slišali v javnih razpravah, konkretnih virov za tako majhno število Pirančanov pa ne navede nihče. Ne razkrije niti metode, po kateri bi naj prišli do takega števila. Čeprav je natančno število res težko ugotoviti, pa je prebivalcev najverjetneje nekaj čez dva tisoč, to je približno trikrat manj kot jih je bilo pred 100 leti.

Po podatkih Centralnega registra prebivalstva (ministrstvo za notranje zadeve) je v Piranu ta trenutek 3879 prebivalcev s stalnim ali začasnim prebivališčem. V občini Piran so konec leta 2019 pri Urbanističnem inštitutu RS naročili demografsko študijo za potrebe prostorskega načrtovanja, ki je na podlagi številnih podatkov (poraba vode, elektrike, ...) ugotovila, da približno 40 odstotkov prebivalcev ne živi stalno v Piranu, da so v mestu samo uradno prijavljeni, večji del leta preživijo drugje. Pirančani jim rečemo vikendaši. (V Portorožu jih je kar 48 odstotkov). Če torej te odštejemo, pridemo v Piranu do številke 2300. Toliko bi lahko bilo tistih, ki začasno ali stalno prijavljeni zares živijo v mestu in bližnji okolici (sem štejeta tudi Razgled/Mostra in Arze).

Piran je podobno kot cela Istra doživel prelom v letih po drugi svetovni vojni, v šestdesetih in sedemdesetih letih je dosegel bliskovit turistični razvoj, leta 1992 je sledila tretja prelomnica s t. i. Jazbinškovim zakonom, ki je omogočil poceni nakup družbenih stanovanj. V kratkem času so novi lastniki ta stanovanja bistveno dražje prodali in se preselili predvsem v Lucijo ali Portorož. Lucija ima skupaj s Sečo zdaj po zadnjih podatkih SURS 7311 prebivalcev, skoraj štirikrat več kot pred pol stoletja.

Stihija v turizmu škodi

Problem zadnjih 60 let ni zgolj odhod avtohtonega prebivalstva iz teh krajev, temveč

sorazmerno stihijski razvoj turizma. Turizem sam po sebi ni nekaj slabega, saj je prinesel prebivalcem blagostanje, razvoj (infrastrukture) in odprtje teh krajev v svet. Toda turizem je v dobršni meri hkrati tudi obremenil te kraje in pripeljal kupce nepremičnin, ki se jim je po osamosvojitvi Slovenije močno povečal apetit po nepremičninah na najlepših delih slovenske Istre.

Želja po posedovanju koččka slovenske obale je prinesla nemalo težav in konfliktov, zaradi katerih se nekateri domačini v času pretirane gneče obiskovalcev prav nič ne veselijo bivanja v turističnem kraju. Piranska občina, ki ima 17.676 prebivalcev, ustvari letno skoraj dva milijona prenočitev (2019 - 1,85 milijona) in je v enem letu (uradno) gostila 613.000 turistov. Letošnja (še vedno pandemična) turistična sezona še zmeraj ohranja Piran daleč na prvem mestu med turističnimi kraji v državi. Kriza je občinski turizem (in blagajno) sicer močno prizadela, saj so lani izgubili skoraj polovico turističnega prometa. A že letošnje poletje so imeli v juliju za štiri odstotke boljši obisk kot pred pandemijo julija leta 2019. V avgustu pa jim doslej kaže en odstotek več prenočitev kot avgusta 2019. Vse kaže, da bodo do konca avgusta lahko zabeležili približno 940.000 prenočitev, septembra bi presegle lanski dosežek, če jim virus in ukrepi v Evropi ne bodo prekrizali načrtov.

Na trenutek se zdi, da je turistov celo preveč, toda v času hude krize turističnega gospodarstva seveda ni mogoče komu resno očitati, da ima »preveč« turistov. Kar pa seveda ne pomeni, da zdaj ni čas za resne razprave o strateških usmeritvah turističnega in demografskega razvoja v občini. Različne civilne iniciative opozarjajo občinsko politiko, da nima primerne in preiščene strategije razvoja. Večina posegov in prostor se odvija stihijno ali predvsem po željah tistih, ki imajo dovolj pod palcem. Zaradi stihije in pritiskov na turistične kraje ob morju

Časopis in spletni portal **OBALApplus** sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Lepa cesta 24, 6320 Portorož. ISSN 2670-4609. Datum izida 25. avgust 2021. Število izvodov 25.000. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si, 040 771 000. Urednik Tomaz Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si, 040 622 473. Spletni portal in družbena omrežja Petra Mežnarc, petra.meznarc@obalaplus.si, 040 161 778. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Dorjan

Marušič, Aljoša Mislej, Klara Beltram, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Rok Dekort, Sašo Mejak, Maja Oreš Jakič. Trženje, oglaševanje in naročene objave marketing@obalaplus.si, 040 600 700.

Oblikovanje in prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o.

Oblikovanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Foto: Katja Gorjanc.

Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od vsebin. Naročene objave so označene z oznako

prihaja do vse večjih težav in konfliktov. Prihaja do zastojev na cestah, pomanjkanja parkirišč, gneče na plažah in rekreacijskih površinah, prekomernega hrupa, odpadkov, onesnaževanja okolja in težav pri vzdrževanju čistoče, čakanja v trgovinah, v restavracijah ...

Več smeti in več vode

O tem, kaj pomeni delo s turisti, dobro vedo delavci komunalnega podjetja Okolje Piran, ki poleti (z enakim številom zaposlenih kot pozimi) komaj lahko premagujejo tone odpadkov. Sandra Martinčič Loboda, vodja enote za ravnanje z odpadki in urejanje javnih površin iz Okolja, postreže podatek, da na primer v Piranu januarja zberejo 313 ton mešanih komunalnih odpadkov, julija so jih 617 ton. Komunalni delavci morajo na promenadi ob morju trikrat na dan prazniti smetnjake, medtem ko jih pozimi lahko na vsake par dni. Podvoji se tudi količina embalaže in steklenic. Prebivalstvo se torej v piranski občini poleti približno podvoji. En del turistov (v zasebnih stanovanjih in dnevni gosti) še zmeraj ubeži statistiki in turistični taksi.

Tudi poraba vode kaže podobno. Če so v piranski občini leta 2019 gospodinjstva in gospodarstvo januarja potrošili 105.000 kubičnih metrov vode, so jih julija istega leta 204.000. Seveda gre več vode tudi na račun večje količine zalivanja vrtov in pogostejšega umivanja v

vročih mesecih. Zanimiv je podatek, ki nam ga je posredoval direktor Rižanskega vodovoda Koper Martin Pregelj, da se poraba vode v zadnjih 30 letih v istrskih občinah ni bistveno povečala. Gospodinjstva v slovenski Istri so lani porabila skoraj 4 milijone kubičnih metrov vode, gospodarstvo pa skoraj 2,2 milijona kubičnih metrov vode. Pri porabi vode so vse bolj skrbni, saj je voda (s kanalščino vred) vse višji strošek. Kljub temu, da je letos padlo kar nekaj dežja pred poletjem in tudi v poletnih dneh, kljub varčnemu obnašanju z vodo, mora Rižanski vodovod tudi letos vodo kupovati tako na Krasu kot v hrvaški Istri. In sicer 200 litrov vode na sekundo. Vlada se je šele prejšnji teden odločila za postopek priprave prostorskega načrta za vodni vir v Istri. Končna rešitev je še daleč.

Veliko število vikendov po eni strani prinaša več zaslužka v te kraje, občasni prebivalci povečujejo potrošnjo v trgovinah in v lokalih, omogočajo dober zaslužek serviserjem in obrtnikom vseh vrst, vendar hkrati tudi vse bolj zasedajo prostor, ki bi ga turizem rad namenil donosnejšim turistom. Čeprav domačini radi vihajo nos tako nad turisti kot nad vikendaši, so prav oni tisti, ki so vikendašem prodali parcele, hiše, stanovanja. Prav oni so odvisni od zaslužka v turizmu, če ne neposredno pa posredno. Pandemija je pokazala, da je piranska občina (njeni prebivalci)

ekonomsko pretirano in usodno odvisna od turizma, kar je tudi posledica zgrešene razvojne politike v občini, saj drugih gospodarskih panog (poleg kmetijstva in trgovine) skoraj nimajo.

	1910	1966	2020
Občina Izola	8.353	9.711	16.486
Izola	6.101	7.890	11.193
Občina Koper	34.260	32.927	52.630
Koper	14.828	20.065	24.036
Ankaran	597	1.146	3.224
Občina Piran	13.585	12.295	17.676
Piran	7.491	5.782	3.879
Lucija	1.958	2.089	7.311

Vir: Krajevni leksikon Slovenije, Centralni register prebivalstva in SURS

Izola je 11. največje slovensko mesto

Naselje Izola ima po podatkih Centralnega registra prebivalstva 11.193 prebivalcev. Naj se zdi Izola še tako majhno mestece, je po številu prebivalcev (po Statističnem uradu RS) 11. največje mesto v državi. Izolska občina je nekoliko manjša od piranske (16.486 prebivalcev po SURS). Tudi Izola je v veliki meri odvisna od turizma, veliko bolj od domačih turistov, kot Piran. Tudi v Izoli imajo visok delež vikendaških stanovanj. Izolani trdijo, da po številu vikendov ne zaostajajo veliko za Piranom, da sledijo južni sosedu in da jih čaka podobna usoda ter težave. Toda v Izoli imajo bolj razvito obrtno dejavnost. Ostal je del Droge Kolinske. Tudi ribištvo je bistveno močnejše od piranskega.

Čeprav je izolsko staro mestno jedro na prvi pogled manj slikovito od piranskega, pa je njegova lega bolj odprta in dostopna, zaradi česar so posegi v staro mesto učinkovitejši kot v Piranu. Ob prehodu skozi kraj deluje čistejša in manj utesnjeno. Mesto je tudi socialno bolj enotno in bolj iznajdljivo pri porabi državnih sredstev, saj bodo v kratkem že tretjič prenavljali in urejali pristanišče. V mestu se je z leti oblikovalo nekakšno jedro med seboj povezanih izobražencev z različnih vetrov. V tem jedru

niso samo domačini, ampak tudi vikendaši, ki očitno s pomočjo povezovalnega jedra (novinar, pesnik in kantavtor Drago Mislej Mef) ustvarjajo konstruktivno kritično razvojno jedro mesta, v katerem je veliko umetnikov, glasbenikov, novinarjev, politikov, podjetnikov in drugih uspešnežev. Izola je najboljši dokaz pozitivnega ustvarjalnega potenciala v navezi med domačini in vikendaši (znanimi Slovenci). Čeprav v Izoli morda ni tako opazno, da bi lokalni vplivneži in tuji lastniki kapitala odločali o življenju v mestu, pa kapital drži Izolo za vrat predvsem s parcelami na obrobju mesta. Srbski poslovnež Miodrag Kostić premore tri večje parcele, ki bodo strateško odločale o prihodnosti Izole. Nekaj besede pri razvoju mesta imajo še zmeraj nasledniki iz nepremičninske družbe Galeb.

Koper se bo v naslednjem desetletju še bolj spremenil

Koper je po Statističnem uradu RS peto največje mesto v državi. Centralni register prebivalstva nam je odgovoril, da ima mesto 24.036 prebivalcev (SURS pravi, da jih ima 25.753). Mestu pripisujejo, da je drugo najpomembnejše mesto v državi. To je že po svoji izjemni legi (med Italijo in Hrvaško) in zaradi vse bolj cenjenega pristanišča, ki ne uživa slovesa le kot pristanišče za največ kontejnerji in avtomobili na Jadranu, ampak kot pristanišče za najboljšimi

(učinkovitimi ter celovitimi) storitvami in tudi zaradi svoje urejenosti. Luka Koper daje Kopru pomembnejšo vlogo, kot bi sodili po številčnosti prebivalstva. Spodbudila je rast vrste logističnih podjetij (špedicija, pomorski agenti), številnih uradov in predstavništev. Tu so pomembna skladišča državnih rezerv, nafte, Slovenija se je lahko osamosvojila, ker je imela pristanišče, iz Luke so odšli zadnji jugoslovanski vojaki.

Koper ima univerzo, ki se približuje polnoletnosti in s tem določeni stopnji zrelosti. Precej zaslug za razvoj Kopra gre tudi prejšnjemu županu, ki je postal znan po tem, da se je uprl birokratski okorelosti in neučinkovitosti prejšnjih oblasti. Koper se tudi v novem mandatu razvija veliko hitreje kot ostali dve občini. Staro mesto se odpira, obrobje mesta se širi, zmanjkuje stanovanj. Koper bo prej kot v desetih letih od odhoda ankaranske občine, pridobil tisto število prebivalcev, ki jih je izgubil z ustanovitvijo občine Ankaran. Slednja ima zdaj 3228 prebivalcev.

V Koper se vse raje selijo po eni strani mlade družine, saj pridejo za spoznanje lažje do stanovanj, predvsem pa je mestna infrastruktura bolj razvita kot v sosednjih dveh občinah. Več je parkov, rekreacijskih površin, kolesarskih stez, parkirišč, trgovin, več kulturnih ustanov in šol, več možnosti za zaposlitev. Hkrati Koper beleži tudi veliko nakupov vikendaških stanovanj,

vendar je delež teh bistveno manjši od deleža v piranski občini in za zdaj občasni stanovalci ne pomenijo takšne motnje, kot jo predstavljajo v Piranu in Portorožu. Koper se je v zadnjih letih trgovsko in turistično razvil. Pred leti je postal hvaljeno pristanišče za potniške ladje. Nedavno je prišel do obnovljenega mestnega hotela, novih športnih površin in do nove, občudovane mestne

plaže na prej degradiranem delu obale. Kaj šele bi lahko dosegli ob nekdanji obalni cesti proti Izoli, če bi pospešili urejanje te obale za rekreacijo, kot so napovedovali pred leti.

Toda Koper bo svoje potenciale vseeno kmalu dodatno razvil. To po svoje nakazujejo živahna trenja in razprave o prostorskem razvoju. Luka je v zadnjih treh letih pospešila svoj razvoj,

država ji je dodelila nove površine, začela se je dolgo pričakovana gradnja novega tira, mesto ima več načrtov na področju kulture, in načrte, da se bo v naslednjih desetih letih Koper spremenil še bolj, kot se je v zadnjih 20-tih. Za mnoge je postal povsem neprepoznavno mesto.

ZAKLADI ISTRE VABIJO

Člani turistične zadruge so javnosti predstavili nepozabno istrsko dogodivščino, ki so jo organizirali v sklopu projekta Gastronomski zakladi Istre in morja – Maristra. V zadrugi so se združili majhni butični ponudniki, ki na podeželju slovenske Istre ponujajo nepozabna doživetja, nastanitve in druge turistične storitve.

V zadnjih letih podeželje slovenske Istre doživlja preporod, veliko je investicij in iniciativ, ki bodo pripomogle k še kakovostnejši ponudbi. Hkrati pa zasledujejo načela trajnostnega razvoja in ustvarjajo pogoje za kvalitetnejše življenje vseh nas.

V Marezigah so tako predstavili Apartmaje Red Fairytale – Rdeča pravljica, kjer ponujajo degustacije oljčnega olja in sira, ki poteka na način okušanja pikantnosti, grenkobe in sadnosti, olje pa z okušanjem in vonjanjem.

Katarina Valentičič je predstavila Kozji izziv. Gre za družinsko pustolovščino za radovedne in pogumne, odvijata se v Truškah. Je igriv pohod, ki vam preko lokalnih mitov in legend približa istrsko tematiko. Otrokom

in njihovim staršem predstavijo naravno in kulturno dediščino Istre. Najbolj vztrajne, ki rešijo izziv, ki jim ga zastavi koza Histra, pa na koncu čaka nagrada.

Za razvajanje poskrbijo tudi na posestvu Vina Montis in Eko Laura. Elizabeta Montis je izpostavila, da so osredotočeni na avtohtone sorte, refošk in malvazijo ter rumeni muškat. Znani so po čokoladnem vinu.

V Marezigah, v bližini vinske fontane, pa so ponudbo razširili tudi s slaščičarno Refoškokoladnico, ki ponuja sladice, izdelane iz vrhunskih lokalnih vin. Prav tako so postavili prvo glamping hiško, ki se ponaša s prelepim pogledom na Tržaški zaliv. Postavili bodo še 22 takšnih hišk, ki jih bodo povezali z mostovi.

V Popetrah je članica turistične zadruge Kantina Romano, kjer vas postrežejo z različnimi jedmi, znani so po narezkih z odličnim domačim kruhom. Z veseljem pa vam pripravijo fuže s tartufi, njoke, golaž, po naročilu spečejo tudi odojka ali jagenjčka.

KJE SE KAJ DOGAJA NA OBALI?

Potopisni enodnevnik večernega življenja v slovenski Istri.

Morda se to dogaja samo meni, ampak občutek imam, da se je družbeno življenje v času pred in med covidom (čas po covidu, žal, še ni na vidiku), korenito spremenilo. Minilo je vsega leto in pol od tistih prvih novic z okužbami iz sosednje Italije, ampak družbeno življenje je ... ne vem, kako bi se boljše izrazil, kot pa preprosto: drugačno.

Epidemija covida, natančneje ukrepi, so hočeš- nočeš, spremenili naš vsakdan, predvsem pa način zabave in koriščenja prostega časa, tudi večernega, kar niti ne preseneča. Svoje je naredila policijska ura, svoje so naredile zaprte gostilne, svoje so prispevale tudi okrnjene kulturne in športne prireditve, ljudje so se na vse spremembe privadili, ker je to pač v človeški naravi. Nove navade so očitno potegnili tudi v čas, ko se je nova normalnost nekoliko približala tisti stari, že skoraj pozabljeni.

V času policijske ure in zaprtja gostiln, so se ljudje začeli družiti pred avtomati za kavo na parkiriščih. Tako je bilo v Izoli, ampak menda ni bilo drugod nič bolje. Iz istih razlogov so mladi začeli iskati alternativne načine druženja, in jih našli v "gverilskem" skupnem preživljanju prostega časa na bolj odročnih krajih. Tudi to, menda, je še vedno aktualno. Ampak, če bi si zaželeli tistega klasičnega, nočnega življenja na Obali, kam bi šli? Je znanje iz časa pred korono še vedno uporabno? Odločili smo se, da preverimo.

Portorož je in

Na grobo je, ja. Še vedno je v večernem in nočnem času najbolj obljuden kraj na Obali Portorož, pa ne samo zaradi turistov, ampak predvsem zaradi avtohtone mladine. Če je bila še pred nekaj leti obala posejana z diskotekami in

klubi, danes tisto peščico preživelih najdemo le še v Portorožu, in to se pozna. Mladina lahko uživa v istočasnem glasnem nabijanju glasbe iz zvočnikov različnih lokalov ob plaži in tudi na promenadi, vmes pa najdemo še nekaj "klasičnih" lokalov s teraso, njej pripadajočem bendu in plesom. Je pa treba priznati, da nočno življenje v Portorožu razumejo za takšno, kot pač je in ob promenadi lahko tudi v večernih urah, predvsem ob koncih tedna, najdemo še marsikatero odprto trgovino, ne manjka pa niti kioskov, ki nudijo nekaj za pod zob in zabaviščnih parkov. Lahko bi rekli, da je

Portorož takšen, kot bi v avgustu mesecu lahko pričakovali, da bo. Ne glede na zgodovinsko obdobje.

Ostalo pa ne

Drugačna je zgodba drugod. Izola je do desetih zvečer kar živahna, veliko je sprehajalcev, pa tudi dogodkov, predvsem ob koncih tedna, ki pa še pred enajsto zvečer počasi ugaša. Okoli polnoči ostanejo samo še nekateri lokali, kjer se zdi, da si ne upajo dvigniti glasbe niti do sobne glasnosti, nič nenavadnega pa ni, če na sobotni avgustovski večer v kraju, ki naj bi bil turističen, poslušamo

sredi mesta črčke. Pomenljivo.

Podobno je v Kopru, ki te ob navadnem večeru pričaka z "izolskim tretmajem". Velika promenada, kjer se lahko sprehajaš, nekaj lokalov, kjer lahko nekaj spiješ in poješ, a prisoten je stalni občutek, da je vse veliko bolj mirno in spokojno, kot bi moralo biti na avgustovski vikend. Seveda je povsem drugače ob večjih dogodkih. Takrat se mesto napolni in zaživi. V vsakem primeru pa je opaziti občutno manj mladine kot v Portorožu.

Ankaran se bori

Ankaran je nastal kot spalno naselje in nič

čudnega ne bi bilo, če bi tak tudi ostal, a ni. Je tudi edina Obalna občina, ki se ne more pohvaliti s promenado, s sprehajališčem ob morju, za katero se zdi, da jo imajo turistični delavci še vedno za eno večjih turističnih atrakcij na priobalnem pasu. Pomanjkanje promenade je lahko hendikep, po drugi strani pa je lahko tudi prednost, saj ne more biti tistega občutka, da bodo ljudje šli na sprehod in se lepo imeli. Ker promenade ni, se večerne zabave lačni ljudje v Ankaranu zadržujejo izven središča mesta, pretežno na plaži v Valdoltri, kjer se redno dogajajo zelo

različni koncerti, mladi pa so svoj kotiček našli na študentski plaži, ki je ravno dovolj oddaljena od središča mesta, da ne more več kot toliko motiti spanca željnih občanov.

Kaj pravijo profesionalci?

Težko je v enem samem večeru ugotoviti, kaj vse ponuja Obala. Problem seveda ni razdalja, saj je vse več ali manj na kupu, ampak čas, kajti večina krajev se ugasne kmalu po polnoči tudi ob koncih tedna. Težko se je v istem večeru odpraviti iz Portoroža v Koper in računati, da boš tudi tam ujel dogajanje. Ampak nekaj je teorija, drugo pa

praksa, in tisti, ki zagotovo največ vedo o tem, kje se kaj dogaja v nočnem času, so taksisti.

Kot so povedali, je edino omembe vredno nočno dogajanje v Portorožu. "Tam se odvija do treh zjutraj, pa še to samo ob koncih tedna. Med tednom so tudi lokali na plaži v pozno večernih urah prazni, kot da turistov ne bi bilo, ali pa jih

tovrstna zabava ne zanima", nam je zaupal eden od taksistov, ki skoraj izključno vozi nočne izmene. "Poleg Portoroža imamo nekaj dela še v Kopru, a samo ob večjih dogodkih, sicer je Koper prazen. Je pa res, da nas večkrat kličejo na študentsko plažo v Ankaran. Tam je prav tako kar živahno." Kaj pa Izola? Kako poteka nočna

izmena v Izoli? "Kakšna nočna izmena v Izoli, se zasmeje njegov sosed. "V Izoli že nekaj časa nimamo nočne izmene. Delamo do polnoči in če mene vprašaš, je še to preveč, ker je takrat že vse zaprto in ni več nikogar. Nočna izmena v Izoli...", zabrunda in se obrne.

Taksisti pa so nam povedali, da se v resnici nočno življenje ni veliko spremenilo od časa pred korono. Če že, je do večjih sprememb prišlo še pred tem. "Pred kakšnimi petimi ali desetimi leti si največ prometa imel, ko si vozil kombi ali avto s sedmimi sedeži. Ljudje so hodili ven z družbo in potrebovali večje prevozno sredstvo. Danes tega skorajda ni več. Ne vem, kaj je krivo, a mladi so bolj individualisti in hodijo ven sami ali pa v paru." To pa ni edina sprememba, ki so jo taksisti opazili. "Pred leti je bilo tudi več alkohola, zdaj je tega veliko manj. Kaže, da se je mladina umirila in opažamo, da je tudi izgredov manj."

Korona torej očitno ni kriva, da se je nočno življenje spremenilo. Začelo se je že pred tem, je pa zdaj, ko se počasi vračamo v normalnost, to postalo toliko bolj očitno. Mladi iščejo drugačno zabavo, kot so jo generacije pred njimi, organizatorji so postavljeni pred vedno večje izzive ob organizaciji dogodkov, družbeno življenje pa se prav tako počasi spreminja. Na boljše ali slabše? To je verjetno stvar okusa.

CONCIERGE MARJAN GLASNOVIĆ IN CLEF D'OR

Predstavljamo vam Marjana Glasnovića, ki opravlja funkcijo Conciergea v hotelu Kempinski Palace Portorož.

Pirančan, čigar uniformo krasijo zlati ključki združenja Clef d'Or, neke vrste Michelinovega vodnika v svetu conciergev, svoje delo opravlja s srcem in strastjo. Po tem, ko se je pred leti odločil za pavzo od sveta turizma in je pet let delal kot vodja trgovine, je ugotovil, da delo v turizmu pogreša in da je vanj resnično zaljubljen. Zato se je vrnil v turizem, na pozicijo, ki je mariskdo v Sloveniji ne razume prav dobro.

»Conciergeovega delovnega mesta ni mogoče opisati z enim stavkom; zajema vse, na kar pomislite, in še več, skratka vsa dejanja, s katerimi si prizadevajo doseči izjemno zadovoljstvo gostov, a po definiciji se beseda prevaja kot nekakšen skrbnik gostov. Moja naloga je, da se gost počuti dobrodošlega v našem hotelu in da se tukaj ne počuti le kot doma, ampak da se počuti bolje kot doma. To je moja največja prioriteta in vse svoje aktivnosti usmerjam v to, da imam zadovoljne in zveste goste, saj je komunikacija z njimi na visoki ravni in s takšnimi gosti se ustvarja posebna vez. In več kot to ne morem zahtevati,« pojasni Marjan.

Živimo v svetu, ki je nasičen z italijansko tehnologijo, a Marjan, ki zase pravi, da prihaja iz stare šole in je v tem smislu precej tradicionalističen, poudarja, da ni boljšega načina prejemanja informacij, kot je osebni stik. Dober concierge pozna destinacijo kot svoj dlan, zna prisluhniti gostu in njegovim željam ter bo zato priporočil takšno izkušnjo, v kateri bo gost najbolj užival. »Da, rečeno je, da dr. Google ve vse. Lahko pa vam zagotovim, da ne pozna skritih mest v Portorožu in Istri tako dobro kot jaz,« doda Pirančan.

Ogromno je polemike in zanimanja za deljenje »čudnih« zahtev s strani gostov, za katere pa Marjan pravi: »Čudne zahteve ne obstajajo. Obstajajo le tiste, ki jih je nekoliko težje izvesti. Raje jih obravnavam kot bizarne in ne čudne. Kar je zame čudno, je lahko za gosta povsem normalno ali obratno.«

Med najljubšimi zahtevami rad omenja romantične prigode; zaroke, posebne priložnosti ali priprave na obletnice. Med drugim je opravil že tudi funkcijo matičarja na poroki dveh tujih

gostov, ki sta obljube opravila že v svoji državi, a poroko organizirala v hotelu, sicer pa je vsaka zahteva gosta na svoj način posebna in najljubša, zato si je težko omisliti najljubšo kot najbolj nenavadno, zaključil Concierge.

TEČAJ ZA LOKALNEGA TURISTIČNEGA VODNIKA 2021

Turistično združenje Portorož bo tudi letos organiziralo strokovni tečaj za lokalnega turističnega vodnika, ki bo potekal med 9. in 18.9.2021 ter se zaključil z izpitom dne 10.10.2021.

Tečaj je namenjen vsem, ki so komunikativni, obožujejo delo z ljudmi, govorijo enega ali več svetovnih jezikov in čutijo pripadnost do lokalnega okolja. Delo lokalnega turističnega vodnika je namreč posebna naloga, saj poleg specifičnih znanj in veščin zahteva veliko ljubezni in afinitete do naravne in kulturne dediščine, lokalnega okolja, njegovih prebivalcev, navad in običajev.

Večdnevni tečaj se prične 9. septembra 2021 s teoretičnim delom in se nadaljuje s terenskimi vajami in študijskim izletom po obalnih mestih in podeželju slovenske Istre. Pri izvedbi tečaja sodelujejo pomembne lokalne institucije in predstavniki tako zasebnega kot javnega turističnega sektorja. Novim vodnikom se bodo predstavile vse štiri istrske občine, seznanili se bodo s splošnimi pojmi vodenja, etičnim kodeksom, tehnikami vodenja, načini komuniciranja in nastopanja v javnosti. Pobljže bodo spoznali tudi najaktualnejše turistične produkte in tematska doživetja, med katerimi lahko gostje izbirajo ob prihodu na destinacijo. Seveda se bodo sprehodili tudi skozi značilnosti istrske kulinarike. Lokalna vina, oljčno olje, tartufi, sol, ribe in druge dobrote v istrski kuhinji zasedajo pomembno vlogo, zato se bodo na tečaju podrobno dotaknili tudi te tematike.

Poleg tega bodo udeleženci pridobili podroben vpogled v bogato dediščino krajinskih parkov, naravnih rezervatov in razgibane podeželske krajine, ki so zagotovo doprinesle k prepoznavnosti slovenske Istre po svetu.

Hrastovlje – foto: Jaka Ivančič

Na terenskih vajah bodo tečajniki morali pokazati tudi kanček iznajdljivosti in spretnosti pri iskanju skritih pokrajin in posebnosti Pirana, preizkusili pa se bodo tudi v vlogi vodnika po tem čudovitem mediteranskem biseru.

Uspešno opravljen tečaj je osnova za pridobitev izkaznice za lokalnega turističnega vodnika na območju štirih istrskih občin Ankaran, Koper, Izola in Piran in za vpis v register turističnih vodnikov slovenske Istre.

Kotizacija tečaja znaša 250,00 € in vključuje gradivo o obalnih mestih in podeželju slovenske Istre, avtobusni prevoz za študijski izlet in izpit ter izdelavo vodniške izkaznice.

Zaradi trenutnih epidemioloških razmer morajo vsi tečajniki izpolnjevati pogoj PCT.

V pričakovanju vse večjega števila turistov se na destinaciji izredno veselimo novih vodniških moči, ki bodo doprinesle k še boljši prepoznavnosti naših turističnih krajev.

Na tečaj se prijavite tako, da izpolnjeno prijavnico objavljeno na www.portoroz.si do ponedeljka, 06. 09. 2021, pošljete po pošti na Turistično združenje Portorož, g. i. z., Obala 16, 6320 Portorož, ali po e-mailu na patricija.grznic@portoroz.si z dokazilom o vplačani kotizaciji. Kotizacija se vplača na TRR Turističnega združenja Portorož, g. i. z. - SI56 10100-0032634190, odprt pri Banki Koper, PE Lucija.

V IZOLI BO NOVI KULTURNI DOM. APARTMAJSKEGA NASELJA NE BO!

Izolani si NOV kulturni center Izola želijo najmanj 30 let. Stari kulturni dom je iz začetka prejšnjega stoletja in je dotrajan.

Gre za pomembno vlaganje v javno kulturno infrastrukturo, ki je ključna za nadaljnji razvoj življenja v občini. Občina Izola želi z novim objektom umestiti v mestno središče programe in vsebine, ki bodo ustvarili živahno kulturno četrt. Prostorska zasnova stavbe in programi v njej bodo omogočili, da bo nov kulturni center središče življenja vse dni v letu – točka skupnosti domačinov in obiskovalcev. Z ustreznimi prostori bo omogočal izvedbo različnih dejavnosti: glasbenih dogodkov, gledaliških in lutkovnih ter plesnih predstav, manjših seminarjev in delavnic, proslav, videoprojekcij, pa tudi modne revije, multimedijske dogodke, druženje v sodobni kavarni in restavraciji.

Kaj je OPN

Občinski prostorski načrt (OPN) je temeljni prostorski akt, ki vsebuje strateški in izvedbeni del. Gre za prvi celoviti prostorski načrt Občine Izola, ki skladno z zakonodajo določa namensko rabo na področju celotne občine in daje možnost za prostorski razvoj. Z OPN se izpolnjujejo zaveze iz zakona, ki s koncem letošnjega leta ukinja vse starejše prostorske akte in plane.

Prostorsko urejanje mesta Izola izhaja iz odločitve, ki je bila opredeljena v planu iz leta 2000 oz. 2004. Razporeditev namenske rabe mesta se je strokovno in v javnosti preverjala že od samega začetka priprave OPN leta 2009. Tudi javna razgrnitev sedanjega predloga OPN je potekala dlje kot predvideva zakon in občinski svet je sprejel številne pripombe in predloge občanov.

- Koncept je opredeljen tako, da se na območju med Rudo in nekdanjim Delamarisom ter ladjedelnico prostor nameni turistični dejavnosti, obsežnemu območju za šport in rekreacijo ter izpostavljeni obmorski promenadi, ki se nadaljuje tako v smeri kopske občine kot v osrednji otoški del mesta. Prav tako je izključno turistični dejavnosti namenjeno območje med Hotelom Delfin, ki se nadaljuje preko Simonovega zaliva do območja pod Belvederjem. Osrednji del mesta je opredeljen z namensko rabo centralnih dejavnosti. Gre za mestotvorne aktivnosti s poudarkom na javni rabi – z namenom razvoja mesta v smeri proti Argu.

- OPN za vsa nepozidana območja v obmorskem pasu - od Rude preko Avtokampa Jadranka, nekdanje ladjedelnice in Delamarisa

ter celotno območje od Lonke do Hotela Delfin - zahteva pred sprejemom podrobnih prostorskih načrtov izvedbo javnega natečaja, saj se tako pridobijo dobre strokovne rešitve, ki funkcionalno povežejo obmorski pas.

V javni razgrnitvi OPN so večji lastniki, predvsem DUTB, HETA in Gorenjska banka, podali pripombe, da bi se na območjih v njihovi lasti dopustila gradnja stanovanj. Vse tovrstne interese je župan Izole zavrnil in ohranil izhodiščno turistično namensko rabo, ki prepoveduje gradnjo stanovanj.

Na področjih Arga in Male opreme odločitev, ki jo je sprejel Občinski svet predvideva gradnjo kulturnega centra ob morju, muzeja ribiške industrije, mestnega hotela, ureditev parkovnih površin in široke promenade. Dokončno obliko bo ta urbanistična rešitev pridobila v podrobnem prostorskem načrtu, ki je že v pripravi.

Avtor urbanistične rešive, prof. Janez Koželj takole utemeljuje predlagane rešitve Kulturni center

Stavba kulturnega centra je postavljena na sredino zemljišča v lasti občine. Enostavno oblikovana stavba je primerno odmaknjena od robov zemljišča in sosednjih stavb, tako da tudi z najvišjim delom odrskega stolpa ne presega niti višine stavb srednješolskega centra niti skupine stanovanjskih stolpičev. S svojim pročeljem in glavnim vhodom je stavba obrnjena proti parku ob izteku aleje. Na drugo stran je s portalom na zadnji strani odra obrnjena proti gledališkemu

trgu in zunanjemu avditoriju, ki je predviden da se združi z obalno peš promenado.

Območje Arga

Sorazmerno obsežno območje Arga deli in povezuje v dve enoti dovozna cesta, ki vodi skozi portal stare tovarne. V manjši enoti je v preurejenih vhodnih prostorih muzej ribiške industrije in priključeni programi mladinskega centra.

Drugo enoto območja zavzema podolgovata stavba mestnega hotela, ki je povezana z objektom zimskega letnega bazena na severni in vkopano garažno hišo na južni strani stavbe. Predlog o izgradnji mestnega hotela na tem mestu izhaja iz strateškega premisleka o združenju turističnih in mestotvornih programov, ki so del javnega življenja.

Urbanistična rešitev prof. Janeza Koželja, ki jo je sprejel Občinski svet, ne predvideva gradnje apartmajskega naselja, temveč rešitve, ki so primarno namenjene javni rabi.

OPN vključuje sicer možnost da se do največ 50% površine stavb nameni tudi stanovanjem, a to pogojuje dejstvo, da na teh območjih stanovanja že obstajajo. Apartmajskega naselja sprejeta urbanistična rešitev na tem področju ne dovoljuje.

Vprašanja prof. Janeza Koželja je postavila Neva Zajc, novinarka Radia Koper na predstavitvi arhitekturnih rešitev za izgradnjo Kulturnega centra. Srečanje je potekalo 15. julija v Kinu Odeon.

Priprave in razvojni načrti za izgradnjo kulturni center so precej daleč. Sedaj vemo kje je lokacija in vemo, da je tam ureditveni načrt že pripravljen. Kako gledate na ta projekt?

Prav v tem kritičnem trenutku, ko imamo vse izdelano, ko imamo vse preizkušeno, ne smemo obupati in razmišljati o drugih lokacijah. Ne smemo več razmišljati, da obstaja še ena alternativna lokacija. Prostor je vseeno omejena dobrina in tudi naš čas je omejena dobrina. Ta čas izbire se je iztekel in preizkusili smo več možnosti. Izbira lokacije je prava. Prepustiti moramo kolegom arhitektom, da razmišljajo v sklopu tega predlaganega volumna. Ta volumen je preizkušen do najmanjših podrobnosti. Sedaj imamo virtualno narisano kokco, kjer so vsi programi možni.

Kaj je dobro na tej lokaciji?

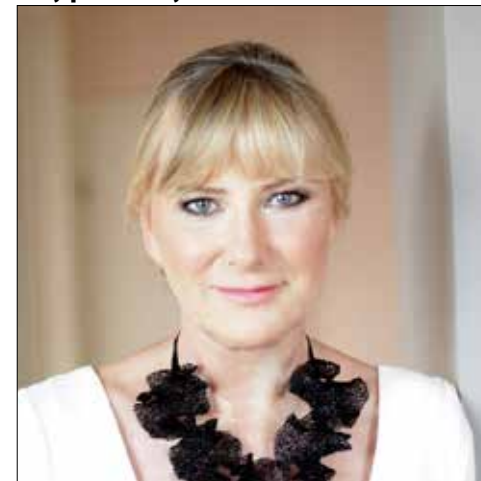
Lokacija je v težišču razvojnega kraka starega

mesta, ki se mora naenkrat povezati z novim mestom. To območje omogoča prehod med mestom in morjem, kolikor ga je še prostega v Izoli. Pogled na ta degradirana območja se bo spremenil, ko se bo stavba izgradila. To je usoden korak, ki sproži nek proces. Pozitiven proces, ki ustavi degradacijo kraja, če to hočemo.

Kaj pa bojzani nekaterih, da bi tu imeli novo apartmajsko naselje?

V neposredni bližini kulturnega centra Izola potrebuje mestni hotel, ki deluje več čas in ni vezan na sezono. Ne gre za apartmajsko naselje, gre za mestni hotel. Mestni hotel, ki bo podpiral tudi delovanje kulturnega centra in bo družabno središče mesta.

Kaj pa mislijo Izolani?

NATAŠA BENČIČ: »Izola ima dušo, a sedaj rabi tudi pogum, da izpelje načrte do konca. Kulturniki in obiskovalci si zaslužimo sodoben kulturni dom. Po 30. letih prizadevanj in čakanja je sedaj čas, da naša generacija pusti nekaj lepega, konkretnega našim otrokom in mladostnikom.«

NEVA ZAJC: »Za celovito kulturno življenje je treba ustvariti pogoje, zato je nov kulturni center nujen. Ta naj podpira raznoliko profesionalno dejavnost in zagotavlja rast ustvarjalcev in občinstva. Izola naj v skupnem prostoru slovenske Istre najde svojo nišo, kjer bo močnejša od sosedov. Vidim jo posebej v glasbeno-koncertni dejavnosti, ki jo lahko omogoči nov kulturni center skupaj z zunanjim prizoriščem.«

ZVONKA RADOJEVIČ: »Produkcija in predstavitve različnih umetniških zvrsti ter izrazov scenskih umetnosti in prenos programov s pomočjo sodobne informacijske tehnologije bogatijo večkulturno družbo in omogočajo uresničevanje potreb vsem generacijam. Stremimo k povečanju števila obiskovalcev prireditev v notranjih in na zunanjih prizoriščih ter h kakovostnem in raznovrstnem programu, namenjenem občinstvu iz slovenskega in mednarodnega okolja. Zato potrebujemo sodobno dvorano, pravi center, nov kulturni center Izole.«

Skica iz urbanistične delavnice; pogled na kulturni dom z morja

Občina · Comune di
IZOLA · ISOLA

PROGRAMMI DI STUDIO PER INSEGNANTI ED EDUCATORI IN ITALIANO

IMPORTANTE SUCCESSO PER LA COMUNITA' NAZIONALE ITALIANA

Importante successo per la Comunità nazionale italiana in Slovenia nel campo dell'istruzione universitaria. Il governo sloveno, in base all'accordo di collaborazione con il deputato della CNI, Felice Žiža, ha incluso tra i programmi di studio della Facoltà di pedagogia dell'Università del Litorale quelli per educatori e insegnanti di classe in italiano. È stato, inoltre, avviato l'iter per il riconoscimento di questi indirizzi di studio come programmi di interesse nazionale. Ciò consentirà di aumentare a 20 il numero delle iscrizioni che saranno possibili anche in questi giorni. I futuri laureati otterranno un'adeguata preparazione, incentrata sulle particolari necessità degli istituti scolari e prescolari in lingua italiana. La soddisfazione della Facoltà è stata espressa dalla sua decana, dr. Mara Cotič: "Quest'anno concluderanno il loro ciclo di studi triennali gli appartenenti alla prima generazione, che sono intenti a preparare le loro tesi di laurea. Poter iscriverne un nuovo gruppo rappresenta un enorme successo, soprattutto se si considera il ruolo dei futuri laureandi nel mantenimento della lingua, della cultura e dell'identità italiana nei nostri territori nazionalmente misti". Gli educatori e gli insegnanti di classe iniziarono il loro percorso formativo nell'anno accademico 2018/2019. Nel 2020 il deputato della CNI al parlamento sloveno Felice Žiža, in collaborazione con la CAN costiera ottenne la proroga dei finanziamenti per gli indirizzi di studio. Il presidente della CAN Costiera, Alberto Scheriani apprendendo la notizia ha rilevato: "Direi che questi corsi sono la naturale continuazione

del programma per Educatore della prima infanzia che si svolgono ormai da 5 anni presso la Scuola media Pietro Coppo di Isola. Per la prima volta dal dopoguerra in poi potremo formare noi stessi i nostri quadri insegnanti. Desidero ringraziare per il sostegno offertoci la dr. Mara Cotič, le professoresse Suzana Todorovič e Nives Zudič Antonič. Un grazie particolare vada all'ex deputato della CNI Roberto Battelli, che aveva avviato i preparativi per i programmi di studio durante il suo ultimo mandato in parlamento".

PROGETTO INCUBATORE CREATIVO ISTRIA- SINERGIA TRA LE ISTITUZIONI CNI

La sinergia tra le istituzioni della Comunità nazionale italiana, il mondo della scuola e dell'imprenditoria ha consentito la preparazione del progetto "INCUBATORE CREATIVO ISTRIA". Vede la collaborazione dell'Unione Italiana, della CAN Costiera, della scuola tecnico- professionale "Pietro Coppo" di Isola e del Centro di promozione dell'imprenditoria di Pirano. Scopo dell'iniziativa è potenziare le attività imprenditoriali della CNI in Slovenia, ma a stretto contatto con il territorio dove vive. Sino al prossimo giugno, se i termini del progetto non potranno essere prorogati, andranno aperte due imprese destinate all'impiego di giovani imprenditori connazionali, che saranno seguiti da esperti nei primi passi della loro carriera professionale. Alla base del loro lavoro vi sarà la preparazione offerta dalla "Pietro Coppo". Il suo preside, nonché presidente della CAN Costiera, Alberto Scheriani ha ringraziato l'UI per lo

sforzo congiunto profuso e si è detto soddisfatto dei contenuti del progetto. Da una parte va ad inserirsi nelle iniziative per la base economica della CNI in Slovenia, per la quale la CAN Costiera percepisce mezzi da parte del Governo sloveno. Dall'altra la scuola che dirige avrà la possibilità di attrezzare ancora meglio ed ampliare le aule destinate ai programmi d'informatica e di offrire maggiori competenze agli allievi. Il vicepresidente della Giunta Esecutiva dell'Unione Italiana, nonché vicepresidente della CAN Costiera, Marko Gregorič, ha annunciato per agosto un concorso per le idee imprenditoriali più creative. Saranno scelti poi sei soggetti da includere gratuitamente nell'Incubatore d'impresie, con sede a Santa Lucia, nei vani di proprietà dell'UI, diretto da Alberto Manzin. Avrà in compito di tutor dei partecipanti. Le attività mirate alla formazione dei futuri imprenditori sarà affidata alla CAN Costiera e alla Pietro Coppo, che come detto da Gregorič, ha un ruolo molto importante nel panorama scolastico della CNI in Slovenia, essendo l'unico istituto tecnico- professionale, che consente poi anche collegamenti con il territorio e le aziende. Un contributo importante arriverà certamente anche dal presidente del Comitato di gestione del progetto, Jurij Giacomelli, noto manager e imprenditore lubianese, presidente del Forum italo-sloveno. Ha voluto rimarcare il suo legame sempre più forte con l'Istria e, quindi, si è detto onorato del compito che gli è stato affidato. Ha definito i traguardi prefissati ambiziosi, ma nonostante l'incognita Covid, realizzabili.

ISCRIZIONE DEL DIALETTO ISTROVENETO NEL REGISTRO DEI BENI IMMATERIALI DELLA REPUBBLICA DI SLOVENIA

Alla fine di luglio il governo sloveno ha decretato l'avvenuta iscrizione del dialetto istroveneto nel registro dei beni immateriali della Repubblica di Slovenia. La CAN Costiera, appresa la notizia, ha espresso la propria soddisfazione. "È sicuramente un elemento di altissimo valore per tutta la Comunità italiana e sottolinea in modo indiscutibile l'importanza della presenza storica della medesima sul territorio nazionalmente misto. Il procedimento, iniziato nel 2016, voluto e promosso dalle istituzioni rappresentative della CNI, in collaborazione con l'allora deputato Roberto Battelli, ha finalmente raggiunto la sua

La presentazione del progetto Istria

degnata conclusione. Il patrimonio immateriale ha un ruolo e un significato fondamentale per la nostra popolazione, perché completa le nostre tradizioni ed il nostro lascito, oltre ad inquadrare il nostro essere Comunità italiana autoctona. Si aggiunge così un altro tassello importante al patrimonio della nostra Comunità, che arricchisce tutti i cittadini" ha rilevato il presidente Alberto Scheriani. Dagli archivi della CAN Costiera emerge che la proposta per l'iscrizione del dialetto istroveneto nel registro dei beni immateriali, fu avanzata dall'allora deputato, Roberto Battelli, alla riunione del Consiglio della Can Costiera, in data 9 febbraio 2016. Fu approvata dal Consiglio e ne furono messe a conoscenza tutte le CAN Comunali. La richiesta d'iscrizione fu redatta e inviata a Lubiana il 15 marzo 2016.

CAN CAPODISTRIA E AIAS: FOLKEST ALLA XXIX EDIZIONE

Come ogni anno l'estate capodistriana viene ravvivata a metà luglio dai concerti della manifestazione Folkest. Tre appuntamenti portano in città esecutori di grande livello e servono anche per dare visibilità ai musicisti locali, grazie all'impegno dell'AIAS- l'Associazione italiana arte e spettacolo, con il sostegno finanziario della CAN di Capodistria e del Comune. Gli organizzatori hanno scelto come palcoscenico del Folkest 2021 l'antico magazzino del sale in Via del Porto, suggestivo per le sue possenti arcate e pratico in caso di maltempo. A fungere da prologo il 15 luglio è stata la presentazione del Secondo CD, con alcuni dei gruppi che si sono esibiti a Capodistria nel corso degli anni, nonché del libro "Lungje, Po! Strumenti e suonatori tra Mito e Musica dell'etnomusicologo e musicista Andrea Del Favero. A seguire si è presentata la "Robert Vatovec

Big Band" con canzoni della tradizione italiana e di grandi autori come Mina, Adriano Celentano, Gino Paoli, Lucio Battisti, Milva, Luigi Tenco, Rita Pavone, Renato Zero, Marcella, Loredana Bertè e altri. Il giorno dopo è stata la volta del gruppo sloveno Avtomobili, da quarant'anni sulla scena nazionale. Gran finale con il concerto de "Le Orme", grandi interpreti di rock progressive negli anni settanta, guidati da Michi Dei Rossi, l'unico della formazione originale, ma il suono che ha caratterizzato il gruppo di Venezia è ancora vivo e gira il mondo.

CAN ISOLA: RILANCIATA "ISOLA IN MUSICA"

La pausa concessa dal Covid-19 ha consentito alla CAN di Isola di riproporre il tradizionale ciclo di concerti estivi, denominato "Isola in musica". Con il coordinamento di Agnese Babič, sono saliti sul palco di Piazza Manzioli esecutori molto noti a livello locale, transfrontaliero e internazionale. La serata d'apertura ha visto impegnato il gruppo "Vruja", che sotto la direzione di Marino Kranjac ripropone melodie e canzoni della tradizione popolare istriana. Il concerto è stato dedicato al ventennale dell'attività dei Vruja e alla promozione del loro nuovo CD. La seconda serata è stata colma di ritmi dalla provenienza più svariata quella dello "ZZ quartet", grande interprete di brani all'insegna del jazz misto a etno folk, al classico e al rock. Il gruppo ha presentato l'ultimo album intitolato "Midnight in Europe" ed era formato da: Simone Zanchini alla fisarmonica, Ratko Zjača alla chitarra elettrica, Martin Gjakonovski al contrabbasso, Jože Zadravec alla batteria. Gran finale della manifestazione isolana con il recital della nota vocalist italiana Antonella Ruggiero, ex cantante del

gruppo Matia Bazar. Accompagnata al pianoforte da Roberto Olzer, ha regalato al pubblico isolano le canzoni più famose dei Matia Bazar, come "Vacanze romane" e "Ti sento". Sentito l'omaggio alla sua Genova con i successi di Bruno Lauzi e di Fabrizio de André.

CAN PIRANO: MOSTRA DIFFUSA DEL PITTORE PIRANESE CESARE DELL'ACQUA

La Comunità degli Italiani "Giuseppe Tartini" di Pirano, la Comunità Autogestita della Nazionalità Italiana di Pirano, Il Centro Italiano "Carlo Combi" di Capodistria e la Società di studi storici e geografici di Pirano hanno promosso della mostra diffusa in occasione del bicentenario dalla nascita di Cesare Dell'acqua. Piranese di nascita, è considerato uno dei massimi pittori istriani. Formatosi all'Accademia di Belle Arti di Venezia, grazie al sostegno di intellettuali triestini e veneziani, ebbe un notevole successo in Belgio, dove si trasferì seguendo uno dei suoi fratelli, ma senza mai dimenticare le proprie origini, mantenendo contatti molto stretti con Trieste, dove oggi sono custoditi numerosi suoi quadri di grande valore. In Patria il suo talento e le sue opere rimasero avvolte nell'oblio. L'iniziativa di rendergli omaggio nel secondo centenario della sua nascita ha un valore particolare perché recupera i contatti con un illustre personaggio della scena culturale piranese. La sua eredità morale fa parte del patrimonio della Comunità nazionale italiana di Pirano, che lavora per tutelare e per farla conoscere in città e altrove, come rilevato durante la presentazione della mostra dalla vicesindaco di Pirano, Manuela Rojec e dal Presidente della CAN Comunale, Andrea Bartole.

Alberto Scheriani e Felice Žiža con i dirigenti della Facoltà

PETER VENTIN, LETNIK 1981

Peter Ventin je poklicni gasilec, a se tudi v prostem času ukvarja z gasilstvom, ki ga je vzljubil že od malega. Izlet v prodajalno pohištva se je hitro končal in od takrat je, star 40 let, zavezan gasilstvu. Kaj pa otroci, ga vprašam. Ja, pravi, čas bi bil, ampak preveč stvari se dogaja, pa tudi veliko nočnega dežurstva opravljam. Oba se namuzneva. Ko mi pokaže sliko svoje partnerke, pripomnim, da bi morda bilo pametno imeti kakšno nočno dežurstvo manj...Strinja se.

Biti gasilec je, vsaj po moje, življenjska odločitev, ki te opredeli. Spoštujem take odločitve, ki niso samo poklicne, še posebej v času, ko vsak skrbi samo zase. Ko sem še delal v službi za odnose z javnostmi v Mercatorju, smo vsako leto donirali prostovoljnemu gasilskemu društvu v krajih, kjer je imel Mercator svoje trgovine. To bi pričakovala tudi od drugih podjetij. Torej, razložite mi organizacijo gasilstva v Sloveniji. Kdo kaj počne in kdaj?

Nekaj imava skupnega, tudi jaz sem bil zaposlen v Mercatorju. Doma sem iz Pirana, moj pokojni starejši brat je bil gasilec in jaz kot hiperaktivec sem hotel sodelovati povsod. V tistem času je gasilstvo v Piranu nekako zamrlo, ker pri vseh aktivnostih mora biti nekdo, ki ga drži pokonci in je "mašina" društva. Dobilo se nas je par, takrat sem bil v četrtem razredu osnovne šole, ki smo najprej prepričali brata, da je postal naš mentor, on pa je prepričal predsednika društva in ostale, da bi zaživel gasilski krožek. Tako je za mano dolgih 25 let prostovoljnega dela v gasilskem društvu. Po končani šoli sem se zaposlil v Mercatorju, prodajal sem pohištvo, me je pa vedno vleklo, da bi komu pomagal, pa tudi adrenalina sem imel dovolj in sem ga moral nekako porabiti. Takrat je bilo precej gozdnih požarov, opozarjanje pa je bilo dolgo zavijanje siren. Živel sem blizu gasilskega doma, ko sem slišal sireno, sem hitro skočil s postelje in stekel v gasilski dom. V tistih časih smo gasili še na stari način, in sicer smo z dolgimi gasilskimi metlami tolkli po travi, ki je gorela. Sčasoma je gasilstvo postalo bolj zahtevno, vse več je bilo tehničnih intervencij...

V čem se požari in vaše intervencije zdaj razlikujejo od takratnih?

Gasilci pokrivajo zelo širok spekter intervencij. Če se kdo poškoduje, točno ve, da je potrebno poklicati reševalce. Nesreča na nedostopnem terenu ali če pride od prometne nesreče, takrat pokličejo tudi gasilce. V primeru kraje je treba poklicati policiste, če pa ljudje ne vedo, na koga bi se obrnili, pokličejo gasilce. Doživljamo različne neverjetne intervencije, velikokrat žalostne, pa tudi take, ki nas spravijo v smeh in nam polepšajo dan.

Na primer?

Poklicali so nas, ker je oseba padla na strehi. Odpeljali smo se s sirenami, lučmi, saj če kdo pade

na strehi, pridemo najprej mi, osebo spravimo na varno, če pa je poškodovana, pridejo še reševalci in jo odpeljejo v bolnišnico. Ko smo prišli na lokacijo, je bil na strehi pav. V našem narečju "pau" pomeni, da je nekdo padel in ko so klicali, da je pau na strehi, smo mislili, da gre za osebo.

Kako pa je pav prišel na streho?

Bil je moker in med letom je padel na streho, zato tudi odleteti ni mogel. Na koncu se je izkazalo, da si je samo vzel čas, da se je posušil in odletel. Enkrat so nas poklicali, da je otrok v jarku. V hitrosti se velikokrat zgodi šum v komunikaciji, izkazalo se je, da je šlo za mačka. Namesto muca je nekdo razumel mulc. Zgodilo se je, da so nas poklicali zato, ker je bil v stanovanju velik kuščar. Ko smo prišli, je bilo na hodniku temno, tam je res bilo videti nekaj z odprtimi usti, nanj smo vrgli brisačo, ga zavili in dali v posodo, ki jo imamo za take primere. Na koncu se je izkazalo, da je ta kuščar iz gume. Mož ga je "naštimal" ženi, sveda ji ni nič povedal. Velikokrat se zgodi, da rešujemo tudi mačke z dreves.

A ne?!

Ja, gasilstvo je zelo širok spekter intervencij, zato se ljudje pač obrnejo na nas, in tako je tudi prav. Pred nekaj časa nas je poklicala starejša gospa rekoč, da so ptiči zasadili figo na strehi in da bo zdaj ta figa premikala strešnike. Za to pa žal ne skrbimo, mi rešujemo najprej življenja, potem premoženje, rešujemo zadeve, ki se trenutno

dogajajo. Če komu že dve leti pušča streha, je za to druga služba.

Ko so mi pripovedovali o vas, me je presenetilo, ker se s srednjo šolo niste mogli zaposliti kot gasilec?!

Po končani osnovni šoli sem šel na trgovsko srednjo šolo, bila je dovolj blizu, v Kopru. V gimnazijo se nisem šel "matrat", pa tudi v kakšnem dolgem šolanju se nisem videl. Pripraviš se opravljaj v trgovini s pohištvom, kjer sem se kar našel, bilo mi je všeč, imel sem 17 let in začel risati kuhinje ter svetovati ljudem, kako naj opremijo stanovanje. Naučil sem se komunikacije s povsem neznanimi ljudmi, ki so sedeli pred mano in pričakovali mojo pomoč. Spomnim se usodnega dogodka. Stranki sem risal kuhinjo in zaslišal gasilske sirene, v žepu pa mi je brnel telefon. Gorel je blok nasproti našega prodajnega salona. Na hitro sem zaključil s stranko in šel pomagat kolegom prostovoljcem. Ugotovil sem, da me monotonost službe ne prepriča, ne zadovolji in odločil sem se, da se bom zaposlil kot poklicni gasilec. Zato sem moral v srednjo šolo, trgovska je bila 4. stopnja, a to ni bilo dovolj. Za pol leta sem moral na izobraževanje v gasilsko šolo na lgu, pred tem sem ob službi končal še šolo za ladijskega strojnega tehnika. Uspešno sem opravil sprejemne izpite za gasilsko šolo, jo končal in se pred 13. leti zaposlil v gasilski brigadi v Kopru. Zdaj sem gasilec v prostem času in to je tudi moj poklic. Lahko rečem, da sem 24 ur povezan

z gasilstvom, v prostovoljnem društvu v Piranu sem tudi poveljnik. Razlika med prostovoljnimi in poklicnimi gasilci je ta; ko nastopim službo v gasilski brigadi v Kopru, imam urnik, 12 urni delovnik, sem v stalni pripravljenosti, hlače spuščene na škornjih...

Kaj pa to pomeni?

Hlače imamo zamotane okoli škornjev, tako da so višji. Skočimo v škornje in potegnemo hlače gor. Eno minuto od takrat, ko zazvoni telefon, imamo časa za izvoz na intervencijo. Velikokrat, ko gre za resne intervencije; gori hiša, prometna nesreča, se res potrudimo, da smo na cesti prej kot v minuti. Ko nastopimo službo, stopimo v dve vrsti, v sprednji vrsti je ekipa, ki je prišla delat, v drugi pa ta, ki gre domov. Vodja izmene prebere natančen načrt in nas seznanji, kakšne zadolžitve ima posameznik. Vnaprej vemo, ko slišimo alarm, s katerim vozilom bomo šli, imamo jih dvajset. Če gori kanta za smeti, ne gremo vsi. Gre recimo tretji voz. Dvanajst let delam kot gasilec in ko zazvoni alarm, je še vedno tako kot prvi dan, oblije me adrenalin, močnejši in hitrejši sem. Na Obali nas je zaposlenih 60.

Kako pomembna je fizična pripravljenost?

Zelo. Na urniku dela je tudi ena ura fizičnega usposabljanja. V gasilski brigadi Koper imamo fitness, tečemo, kondicija je zelo pomembna. Vsak dan, ko smo v službi, je telovadba. Dvakrat na dan imamo tudi izobraževanje. Točno je treba vedeti, kje je oprema in kako ravnati z njo.

V čem je razlika pri delu izpred toliko let?

Tehnika se dopolnjuje, nekateri kosi opreme zastarajo. Avtomobili, ki so bili pred 15. leti uporabni, zdaj niso več, ker je drugačna tudi oprema. Omenim avtomobilske nesreče, zdaj uporabljamo za razrez avtomobilov novejšo opremo, ker je avtomobilska pločevina bistveno trša. Če bi gasilec izpred 50 let videl današnjo opremo, ne bi mogel verjeti, kako hitro in bistveno se je spremenila. Včasih so gasilci požar gasili skozi okno, danes je taktika gašenja taka, da vstopamo v goreči objekt. Imamo dihalne aparate, obleko, ki naj bi zdržala visoke temperature, kar pa ne pomeni, da hodimo prosto po ognju.

Da obleka zdrži visoke temperature, pomeni koliko?

Obleka zdrži višjo temperaturo, kot bi jo zdržalo človeško telo. Lahko bi naredili tudi tako, ki ne bi gorela, se ne bi stopila, ampak potem je človek v taki obleki kot v pečici. V stanovanju, ki gori, je hitro 800 stopinj, zato je taktika gašenja taka, da delamo na kolenih ali na tleh, kjer je manj stopinj in manj dima. Najtežji primeri takih intervencij so takrat, ko veš, da je v stanovanju oziroma v hiši oseba. Nekaj mesecev nazaj se je to zgodilo v Piranu. Dobili smo natančne informacije, da je v goreči hiši šest oseb in tudi kje so, mama z otrokom v kopalnici, drugi na strehi. Takrat, ko je od tebe odvisno, kaj se bo s temi ljudmi zgodilo, je to psihična obremenitev ob že tako težkem in nevarnem fizičnem delu.

V primeru, ki ste ga opisali, ko gre za več oseb, kako se odločite, koga rešiti najprej?

Tega se ne da naučiti. Odločiti se moraš v trenutku, rešiš naprej tistega, ki ga lahko oziroma tistega, ki je v največji nevarnosti. Odgovornost o poteku nosi vodja intervencije, po hierarhiji najvišji, ker mora biti ob reševanju natančen vrstni red.

Ni demokracije?

Ne, tukaj ne. Lahko se pogovarjamo ob koncu intervencije o tem, kaj je bilo narobe, če bi pa parlamentarili o vsakem ukrepu posebej, ko bi ga morali izvršiti, bi bilo zelo narobe.

Ste se morali kdaj odločiti, koga boste rešili prej?

Gasilstvo je timsko delo in če gre za veliko in zahtevno intervencijo, ne gre nikoli en sam, tako se tudi ne moreš znajti v taki situaciji, kot jo opisujete. Že po poti se formirajo ekipe, tako da lahko poteka več reševanj hkrati. V primeru, ki sem ga že omenil, požar v Piranu, je potekalo reševanje v zadnjem delu stavbe po lestvi, drugo skozi okno, tretje v objektu. Reševali smo vse naenkrat. Imeli smo primer, ko so ljudje ostali ujeti v vodi, na drevesu, niso bili življenjsko ogroženi, so pa bili zelo prestrašeni. Npr.: leta 2010, ko so bile velike poplave, smo v dolin Dragonje in Sečovljah v eni noči rešili 3 ljudi. Ko je začela voda dreti, je dve osebi odneslo iz vozila, ujela sta se za drevo. Mene so privezali na vrvi in ko sem priplaval do njiju, sem se moral

odločiti, koga rešiti najprej, moškega ali žensko. Oba sta bila zelo prestrašena, pogovorili smo se, voda ni več naraščala, in najprej sem rešil seveda žensko. Isto noč sem rešil tudi gospo ob štirih zjutraj, pogrešana je bila od polnoči. Njen primer dokazuje koliko fizične moči premore človek. Mož nam je povedal, kje približno naj bi bila, voda je bila visoka, gospa pa ni znala plavati. Držala se je za steber pri vinskih trtah. Reševali smo jo na podoben način kot koga že prej, toda bila je v vodi, ki bi jo lahko odnesla. Štiri ure se je držala in prva stvar, kar me je vprašala, je bila, koliko je ura. Zavezal sem jo nase in povlekli so naju na kopno. Moram poudariti, četudi sem jo rešil jaz, je bila to naša skupna akcija, vsi smo sodelovali. Gasilci smo pravzaprav ena velika družina, vsak za vsakega ve, česa je sposoben in kaj bo počel.

Bi rekli, da so gasilci posebna vrsta ljudi?

Gasilec ne more biti vsak, tako kot pri drugih poklicih, je pa res, da moraš biti za to malo poseben človek z izjemno željo pomagati. Če se že kot mlad priključiš gasilcem, boš to ostal celo življenje.

Kdaj vam je bilo najtežje?

Najtežje je takrat, ko se naše intervencije slabo končajo in se sprašujemo, ali bi bilo lahko tudi drugače. Velikokrat pridemo na kraj dogodka, ko je že prepozno. Prometne nesreče na primer, samomori, starejše osebe, ki so živele same. To so prizori, ki ti ostanejo. K sreči smo ekipa, v kateri se o vsem lahko pogovorimo, sam pa veš, da moraš to predelati.

Se vam kdaj o tem sanja?

Ne. Sem se pa o tem pogovarjal s starejšimi gasilci, ki so bili pred upokojitvijo. Eden izmed njih mi je razlagal, da se spomni obraza vsake osebe, ki jo je videl mrtvo.

Dela z vami kdaj tudi psihiater?

To ne, imamo pa možnost pomoči, če bi jo potrebovali.

Koliko intervencij opravite?

Takole čez palec opravi brigada Koper čez 1000 intervencij.

Skoraj tri na dan?!

Lahko jih je dvajset na dan ali pa nobena, odvisno od vremena, lune, jih je pa vsako leto več, saj je tudi ljudi več, je pa precej tehničnih intervencij, četudi ob gasilcih najprej pomislimo na požar. Nekajkrat na leto nas dosežejo vremenske ujme, nalivi, veter, potem so tu prometne nesreče, samomori, ujete osebe v dvigalu...

Ojoj, to si pa težko predstavljam, kako je ostati v dvigalu, še posebej, če imaš klavstrobijo. Kaj pa naredite, če je kdo ostal v dvigalu?

Tega je ogromno. Ravno včeraj sem bil na taki intervenciji. Ni zahtevna, imamo ključ od strojnice, imamo znanje, vemo, kaj je treba narediti, dvigalo ne more kar tako pasti v jašek...

Ni tako kot v filmih?

Neee. Blok ima pogodbo z gasilsko brigado, imamo ključ od strojnice, v dvigalu je gumb, s katerega opozorimo, če smo ostali v dvigalu, ki pozvoni našemu dispečerju, tako vemo, za kateri blok gre...Ogromno reševanj iz dvigal smo že imeli, ampak to je bolj odpiranje vrat, ob tem nikoli nismo imeli težav.

No, malo sem si oddahnila.

Največji požar na Obali?

Požar v naravi, kjer je zgorelo skoraj 300 ha gozda nad Koprno, blizu Hrastovelj, Črnega Kala. Takrat je pepel zaneslo celo do Pirana. Največji in najbolj zahteven je bil požar v stanovanjski zgradbi z 10 stanovanji v Piranu, ki sem ga že omenil. Če bi nam takrat merili pulz in pritisk, bi bile številke zelo visoke.

So najbolj nevarni požari tisti, kjer so v bližini eksplozivna telesa?

Če je v bližini plinska postaja ali rezervoar z

nafto (v Serminu na primer, kjer imajo tudi svojo gasilsko službo), se ne da opisati, kakšen ogenj bi to bil. Doživel sem že, da je ob pretaknju plina v objektu prišlo do eksplozije, zagorelo je in ko smo prišli, je bil šofer kamiona opečen, kar precej poškodovan, gorel je kletni prostor, cev je vodila do cisterne, ki je bila polna plina. Spomnim se, ko sem vstopil, sem imel mehka kolena.

Spoštovanje pred ognjem?

Seveda obstaja strahospoštovanje, sicer nisi normalen. Tega trenutka se res spomnim, zdaj tudi vem, kaj pomenijo mehka kolena. Bil sem v Piranu, ko je na božični večer, malo pred polnočjo, zagorelo stanovanje na Tartinijevem trgu. Ko smo povlekli cevi do objekta, je eksplodirala plinska jeklenka. Bilo je toliko ognja in takšen pok, da smo takoj vedeli, za kaj gre. Vedeli smo tudi, da je v stanovanju oseba, šli smo ponjo, jo zvelikli ven, gospod je bil potem dalj časa v bolnišnici. Tako si lahko rečem, da je bil konec srečen, ker je nastala samo materialna škoda.

Ste pa tudi potapljač reševalec?! Lep paradoks, z vodo rešujete pred ognjem, potem pa rešujete iz vode?

Gasilka brigada v Koprno ima tudi potapljaško ekipo. Res je, da uživam v potapljanju, sem Pirančan in morje je del mene, a naše intervencije so žalostne, z nesrečnim koncem. Če se barka potopi ali avto zapelje v vodo, to ni nič posebnega, se pa vsako leto zgodi, da se kdo utopi, ostane v potopljenem avtu, za katerega se sploh ni vedelo. Šele čez mesec dni nas je nekdo opozoril nanj, dogodek za pozabiti takoj, ker je pač del poklica. Vidite, gasilstvo je zelo širok spekter različnih intervencij. Od reševanja pred čebelami, osami in sršeni...zato imamo posebne obleke. Poleg obleke za gašenje požarov in potapljaške opreme, imamo še čebelarsko obleko. Potem so tu še kače, ki gredo poleti v stanovanja, nas pa pokličejo, da jih odstranimo. Tega je kar veliko.

Kaj pa, če se bojite kač?

No, nisem ravno ljubitelj kač, ampak če ljudje pokličejo, ni kaj, saj bi včasih raje videl, da jaz pokličem gasilce. Nazadnje smo recimo iz kamina reševali srako, pred nekaj dnevi v Piranu iz svetlobnega jaška dva galeba, ki sta se spustila v jašek, potem pa nista več imela prostora, da bi vzletela. Pred leti so gasilci dobili klic, da je v kanalu slon. Najprej so mislili, da gre za hec, potem pa so ugotovili, da je pobegnul iz bližnjega cirkusa in se šel namakati v vodo.

Razen kač se še česa bojite?

Ja, nimam pa nekkih fobij, da ne bi mogel spati, če pomislim nanje. V brigadi imamo tudi ekipo, ki se ukvarja z deli na višini, to so fantje, ki se spuščajo s stolpnice. Gasilci smo izurjeni za opravljanje tega dela, ampak jaz sem raje v vodi, kot da visim na vrvi. So stvari, ki so mi manj všeč, druge bolj, ni pa nobene, za katero bi rekel, tega pa ne bom delal.

Kaj pa prostovoljno gasilsko društvo?

Razlike, kaj počnete skupaj?

Razlika je v tem, da smo v gasilski brigadi v službi, torej plačani, to je naš poklic in delamo po že vnaprej znanem urniku. Prostovoljni gasilci pa smo na poziv, ko pride do intervencije, nam zazvonijo pozivniki in odhitimo v gasilski dom. Gasilska brigada Koper pokriva tudi prometne nesreče in različne tehnične intervencije ter take, kjer so prisotne nevarne snovi. Če je takšnih intervencij več istočano, nas prostovoljce aktivirajo za pomoč gasilski brigadi. Sodelujemo

vzorno, saj se med sabo dobro poznamo in smo zelo povezani. V prostovoljnem društvu imamo tudi gasilke (med 50 operativci je 10 žensk), ki pa jih v brigadi ni. Punce so zelo dobre gasilke...

A znajo bolj učinkovito razmišljati?

Ne, ampak bolj praktično. Med poklicnimi gasilci sta v Sloveniji dve ženski, mislim, da v Ljubljani.

Kako deluje prostovoljno društvo?

Okoli sto nas je in res dobro sodelujemo. Ko smo pripravljali spletno stran, sem zapisal, da je delo v gasilskem društvu koristno in zabavno obnem, ker je prostovoljno, se morajo ljudje dobro počutiti, društvo mora imeti dušo.

Velja tudi, da se znate dobro zabavati?

Res?

Na hitro bi rekel, da ja. Ko sem bil v vojski, nas je bilo v kasarni 60 različnih značajev, lenuhi, hiperaktivci, taki kot sem jaz, ampak v vojsko smo morali. Podobno je bilo v gasilski šoli, velike razlike so bile med nami, imeli smo se pa res lepo. Tisti, ki hoče postati gasilec, ne more biti slaba oseba, seveda pa je tudi selekcija, med 60. prijavitelji, so nas zaposlili 6. Po nečem smo morali izstopati. Podobno velja za prostovoljna društva. Če se kdo hoče včlaniti in je pripravljen svoj prosti čas dati za to, da bo nekemu pomagal, je to človek, ki ni zamoren in si želi družbe. Ko smo sami taki na kupu, je to dober recept, da se imamo lepo. Ja, smo dobri žurerji in prav je tako. V Piranu smo imeli doslej 11 veselic, vsako leto

eno, zadnji dve leti nobene iz znanih razlogov. Ko smo organizirali prvo, smo bili presenečeni nad odzivom, prišlo je več kot 2000 ljudi, punta se je tresla, družili so se ljudje, ki se leta niso srečali. Ta energija domačinov nas je prepričala, da smo nadaljevali z organizacijo, čeprav je projekt zelo zahteven, 50 ljudi je delalo za veselico, ki nas je povežala, ker imamo veliko članov, katerim ni treba hoditi na intervencije, lahko pa pomagajo na druge načine.

Ste zadovoljni s plačami? Z družbenim statusom morate biti, saj ste na lestvicah zaupanja vedno med prvimi, ljudje vas spoštujejo. Ampak od tega se ne da živeti...

Ja, ne morem priti po nakupih v trgovino in na blagajni reči, da sem gasilec. Konkretno povedano, v številkah je takole; za nekoga, ki pride h gasilcem, je plača okoli 1000 evrov, kar pomeni, da dela v nočni izmeni, ob nedeljah, praznikih, a se zaradi tega ne pritožujem. Vrag pa je, ko se gasilec upokoji. Vsi dodatki se odštejejo in njegova pokojnina je zelo žalostna. Si gasilec zasluži več? Skoraj vsak, ki je v službi, je prepričan, da si zasluži več. Meni nikoli ni bilo žal, da sem poklicni gasilec. Sem pa žalosten, če kdo reče, da nič ne delamo. Takemu predlagam, naj gre z mano na intervencijo ob treh zjutraj, ko opravljam delo, ki ga on, če bi bil z mano, ne bi nikoli pozabil. Se ne pritožujem, če pa bi bila možnost, mislim, da si zaslužimo več.

OBALA
časopis in portal
s pogledom na morje **plus**

Imate dejavnost? Si želite novih strank, več kupcev vaših izdelkov ali več naročnikov vaših storitev? Tukaj je pravi prostor za vas! Vaš oglas bo vsak mesec dosegel **25.000** gospodinjstev na Obali! Pokličite nas na **040 600 700** ali nam pišite na **marketing@obalaplus.si** in izvedeli boste prednosti oglaševanja v časopisu in na spletnem portalu **www.obalaplus.si**

TEO COLLORI

Od Lucije ga je preko Celovca in Ljubljane pot pripeljala nazaj na Obalo. Pravi virtuoz na kitari pravi, da je najsrečnejši glasbenik na svetu kljub temu, da je biti glasbenik poklic, ki terja od človeka vse in še več.

Z bendom Momento Cigano razveseljujejo poslušalce po celi Sloveniji, še vedno pa se najraje vrača v studio v Luciji, kjer je že pred več kot dvajsetimi leti s prijatelji cele dni vadil kitaro in ustvarjal svojo glasbo.

Odraščal si v Luciji, študiral v Celovcu. Kako to, da živiš spet na domačem teritoriju?

Ne morem reči, da me ni nikoli vleklo v Ljubljano oziroma v druge kraje. V tujino pa res ne. Ne maram potovati in sem zelo navezan na domači kraj. Moj domači kraj je moja družina, že od malega sem nenehno zunaj in tu se počutim kot v dnevni sobi. 15 let sem živel v Ljubljani, a se tam nisem počutil dobro. Šele ko sem se vrnil na Obalo, sem videl, da mi je manjkalo vzdušje majhnih krajev, kjer lahko hodim po mestu in pozdravljam ljudi. Prav ta interakcija z ljudmi mi že od malega veliko pomeni. Tri leta nazaj pa sem se preselil v Piran, kjer sem še danes.

Od kod ideja za Momento Cigano?

Sama ideja za Momento Cigano je nastala, ko sem gledal Woody Allenove filme in slišal to glasbo. Zdelo se mi je odlična, zvenela je lahkotno, a sem takoj vedel, da ne bo tako lahko za igrati. Gre za zelo težko glasbo, ki zahteva ogromno tehnike in znanja, da lahko zaigramo to tako, da se zdi lahkotno, sproščeno. In popolnoma me je prevzela. To glasbo vadim že od konservatorija naprej, kjer sem imel super profesorja, ki bi me lahko še več naučil, a še nisem bil dovolj zrel.

Ste se vsi člani banda poznali že iz mladosti?

Že kot mulci smo v Luciji cele dneve posvetili glasbi. S klarinetistom Matejem Kuželom sva že takrat skupaj igrala in improvizirala ter uživala v glasbi, z ostalimi fanti pa smo bili sošolci v Celovcu. Pet let smo skupaj študirali jazz, a takrat še nismo skupaj igrali. Momento Cigano je bil na začetku trio z Juretom Lesarjem in Nikolo Matošičem. Kasneje smo se s fanti ponovno srečali na Magnificovem koncertu v Beogradu in takoj sem vedel, da je ta glasba prav za nas. Dobili smo se v Piranu in v treh dneh so se vsi naučili programa, ga popolnoma osvojili in pokazali, da so res genialci. Takoj sem vedel, da gre za nekaj več.

Se lahko že dolgo preživljaš zgolj z glasbo? Kaj misliš, da naredi glasbenike vrhunske?

Glasba je moj edini dohodek že 22 let. Samo enkrat sem malo delal za šankom.

Dostokrat pri ustvarjanju pomaga neka težava, problemi pri identiteti. To uporabiš pri

načinu, kako se izražaš in se predstavljaš družbi. Opažam, da bolj kot smo ranljivi, boljši glasbeniki postanemo. Večina res dobrih glasbenikov, ki jih sam poznam, ima resne težave, vse kaj teži, trpijo, doživljajo anksioznost in depresije, a to jih dela še boljše.

Korona ni vplivala pozitivno na moje ustvarjanje, ker takšna situacija iz okolja ne vpliva direktno na kreativno. Gre bolj za generalno počutje – če si dovolj subtilen, potem si tudi zelo občutljiv, čeprav si vrhunski glasbenik. Kjerkoli na svetu si, vsi dobri glasbeniki imajo iste težave. **Uživaš v svojem poklicu?**

Poklic glasbenika je težek – gre za zelo močne odklone v pozornosti, samoti, in to moraš preživeti, kar vidiš šele, ko gre zares. Ko ljudje plačajo vstopnice, da te vidijo v živo, ko stojijo v vrsti, da ti čestitajo po koncertu in ti ploskajo... po takšnem večeru pride nato jutro in zbudiš se čisto sam. Gre za ogromno razliko, ki se je moraš navaditi. Dva dni po koncertih sem popolnoma »razžestelan«. In to so stvari, ki vplivajo na človeka in jih glasbeniki nosimo s sabo. Poleg tega je še ogromno dela z managementom, ki ga moraš sam urejati, pomemben je tudi imidž. Povsod, kjer skrbiš za vse to, gre za konstantno delo. Velikokrat ne veš, ali boš imel nastope ali ne. Ljudje mislijo, da se samo vozim s kolesom cele dni okrog, ampak v glavi konstantno premlevam

o vajah, o promociji, o koncertih, o sodelovanjih, skratka gre za zahtevno delo.

Mislím, da moraš kot glasbenik najti žanr, ki ti je všeč in potem boljši kot postajaš, bolj kot padeš notri, bolj te glasba zanima. Že od nekdaj sem bil len in sem imel to srečo, da se mi ni dalo vaditi. Ravno toliko sem zvadil komade, da je v bandih šlo vse čez in nikoli se mi ni dalo naučiti celotnega solo dela, tako sem igral malo po svoje. V preteklosti sem bil od nadrejenih velikokrat kregan, a po drugi strani je to prineslo kreativnost. In prav kreativnost je za moje pojme največ, kar imaš. Imel sem srečo, ker sem bil od nekdaj avtor, pisal sem svoje komade in ko sem začel igrati ta stil, so melodije začele same prihajati na dan. Zdaj lahko delam svoje stvari, ki jih imam res rad in sem najsrečnejši »muzičar« na svetu. Pišem svoje komade, ki so instrumentalni, ljudje plačajo za to karte, ko nas pridejo poslušat, zelo sem jim hvaležen in vsako jutro se tega zavem.

Kakšno glasbo poslušáš zase ob večerih ali v avtu?

Zelo malo glasbe poslušam. Če kdaj, poslušam bolj čustveno, nežno glasbo, a sem potem prav utrujen, ker me popolnoma čustveno izčrpa. Poslušam glasbo, za katero si ne bi nihče mislil, da jo poslušam, npr. italijanski pop. Med vožnjo ali doma nimam nikoli prižganega radia, ker me preveč povleče notri. Tudi zaspati ne moram z glasbo, ker ukrade vso mojo pozornost. Gre pač za poklicno deformacijo.

Si želiš s kom sodelovati v Sloveniji, pa ti še ni uspelo?

Uff...veliko sem bil »freelancer« in sem res z mnogimi glasbeniki že sodeloval. Najbolj sem si želel z Vladom Kreslinom, ker je on zame najboljši glasbenik. Že od malega ga poslušam, saj so njegova besedila in melos res neverjetna. Ta panonski zvok je nekaj posebnega, ima svojstveni stil in slog. Vse je narejeno z občutkom, zato sem imel željo sodelovati. Zdaj smo posneli dve skladbi in en spot. Z Momento Cigano bendom smo ga spremljali, on poje rusko pesem, ki jo je sam prevedel.

Kje te lahko naši bralci slišijo v živo?

25. septembra bomo imeli v Cankarjevem domu z Big Bandom RTV koncert. Aprila smo imeli v Ljubljani med lockdownom snemanje, zdaj pa bomo imeli koncert v živo. Gre za velik dogodek, za največjo stvar, ki se mi je zgodila in hkrati tudi največja stvar, ki se lahko avtorju v Sloveniji zgodi. Imam srečo, da izvajam vsečno glasbo in ob sebi fante, ki super igrajo.

UPORABNOST RAZISKAV JE KLJUČNEGA POMENA ZA PREPOZNAVANOST IZOBRAŽEVALNIH IN RAZISKOVALNIH ZAVODOV

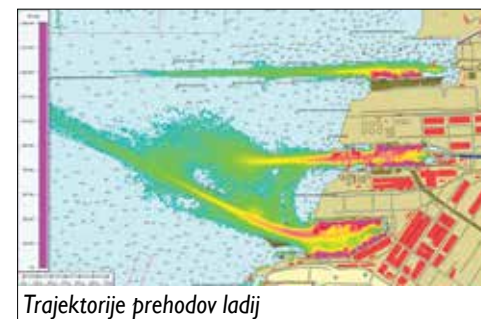

Fakulteta je aktivno vključena v večje število projektov, katerih skupni imenovalec je aplikativnost oziroma uporabnost v praksi in s tem izboljšanje delovnih procesov v podjetjih. S tem želijo pomagati pri pospeševanju učinkovite rabe sredstev in energije ter zmanjšanju vplivov na okolje. Odgovornost vsakega raziskovalca je, da svoje znanje in spoznanja uporabi v korist ljudi in narave, predvsem pa okolja v katerem živi in dela.

Na Fakulteti za pomorstvo in promet že več let deluje programska skupina, ki se imenuje **Modeliranje in simulacije v prometu in pomorstvu** (Modelling and simulations in traffic and maritime engineering), ki jo vodi **prof. dr. Milan Batista**. Programska skupina razvija in nadgrajuje teorije, algoritme ter računalniške programe, ki so namenjeni globljemu razumevanju različnih pojavov in procesov ter reševanju različnih praktičnih problemov, ki se pojavljajo na področju prometa in pomorstva.

Fakulteta dobro sodeluje z lokalno skupnostjo in gospodarstvom

Za potrebe Luke Koper d.d. so izdelali že več pomorskih študij za gradnje novih priveznih mest za ladje, med drugimi tudi oceno tveganja za kopenski del pristanišča kot tudi za področje akvatorija in načrt ukrepanja ob nesrečah. V zadnjem obdobju so za Luko Koper izdelali tudi navtično študijo za sprejem največjih kontejnerskih ladij v prvem in drugem bazenu, izdelali so tudi strokovne podlage za nov Ro-Ro terminal v tretjem bazenu, in številne druge ekspertize s področja optimizacije poglobljanja, postavitve plavajočih priveznih naprav, zamenjave odbojnikov in priveznikov, označevanja plovnih poti, ter postavitve anemometrov in drugih senzorjev za spremljanje prometa. Zelo pomemben projekt nosi naslov "Trajnostni model rasti zelenega pristanišča", ki preučuje možnosti povečanja pristaniških kapacitet, možnosti

Simulacija vplutja v I. bazen LK

poglobljanj s premeščanjem mulja ob istočasni skrbi za zmanjšan vpliv pristaniške dejavnosti na okolje in okoliško prebivalstvo.

Podobne študije so skupaj s partnerji izdelali za pristanišče Genova, Ystad, Police, Swinoujście in Ustka.

"Ko govorimo o prilagoditvah, imamo v mislih različne investicije, od širitve dostopnih in bazenskih kanalov v pristanišču pa vse do prilagajanja sistemov za privez. Logično je, da bistveno večja ladja potrebuje za privez močnejšo bitev kot manjša ladja, enako velja tudi za odbojnike. Poleg tega na ladjo med plovbo vplivajo različni dejavniki iz okolja, ki jih moramo upoštevati, ko izračunavamo potreben manevrski prostor ladje med vplutjem, privezom in izplutjem iz pristanišča. Najpomembnejši dejavnik je gotovo veter, saj ima ta, zaradi upora, na večjo ladjo večji vpliv. Drugi pomembni dejavniki so tudi globina morja, vidljivost, tokovi itd", pojasnjuje na Fakulteti za pomorstvo in promet.

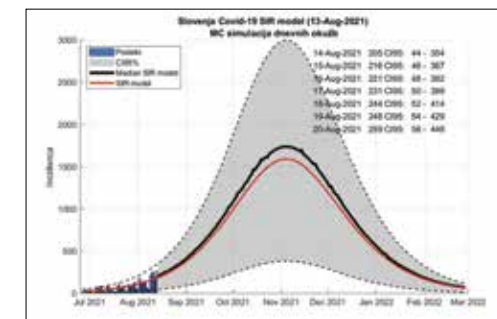
Na fakulteti zbirajo tudi podatke o omenjenih dejavniki, ki veljajo za Luko Koper. Izpostavili so meritve vetra, ki se obnaša nekoliko drugače kot sicer v tem okolju. Z zbranimi podatki znajo zelo natančno izračunati kakšne pogoje mora pristanišče zagotoviti za varno plovbo ladij v njem.

Za DARS so na fakulteti izdelali model, s katerim se ugotavlja, kakšen je vpliv BDP na

prometne tokove težkih vozil na cestninskih cestah v RS. Sodelovali so tudi pri pripravi študije mirujočega prometa v Krajinskem parku Strunjan. Sedaj sodelujejo pri izdelavi študije izvedljivosti pomorskega potniškega prometa med Slovenijo in Italijo.

UL FPP sodeluje v skupini ECTRI - European Conference of Transport Research Institutes (<https://www.ectri.org/>) in so vključeni v različne delovne skupine TG – Thematic Groups. V letu 2020 so bili uspešni pri kandidaturi za pridobitev organizacije Young Researchers Seminar, ki bo od 15. do 17. septembra 2021 v Portorožu. Prijavljenih je okoli 40 mladih raziskovalcev iz različnih evropskih držav.

Ob začetku epidemije Covid-19 so izdelali dve programske orodji, in sicer fitVirus in fitVirusCOVID19, ki sta namenjeni napovedi poteka epidemije. Prvi program implementira ti. SI model (ogroženi-okuženi) drugi pa SIR model (ogroženi-okuženi-odstranjeni). Oba modela popisujeta potek vala epidemije. Napovedi, ki jih daje ta modela so odvisne od tega, v kolikšni meri so izpolnjeni pogoji modelov in zanesljivosti podatkov o dejanskih okužbah. V preteklem obdobju so se modeli izkazali kot učinkoviti in dobro napovedovali potek epidemije. Član skupine je bil vključen v skupino Covid vigilance Ministrstva za zdravje RS. Poročila z napovedmi o možnem razvoju epidemije se dnevno pošiljajo na MZ in NIJZ.

SKUPNO DO USPEŠNEGA LETA

Hrvaška Istra je že do danes ustvarila takšne prihodke od turizma, ki so primerljivi s tistimi iz leta 2020.

To pomeni, da bo vse, kar se bo še zgodilo v tem letu, pomenilo samo velik plus v primerjavi s preteklim letom.

Če bodo nastanitvene kapacitete lahko odprte še v naslednjih mesecih pa se bo prihodek od turizma v hrvaški Istri približal rekordnim številkam iz leta 2019. Pogoj, da bi se to zgodilo je, da vsi ostanemo dobro organizirani in disciplinirani. Rezultati bodo tako lahko sijajni ali pa mnogo slabši, in to je odvisno predvsem od nas samih.

Letos v primerjavi z lani boljše rezultate ustvarjajo hoteli: lani je bil delež prenočitev v hotelih 15,5 %

od skupnih nočitev, letos je že sedaj 21,7 %. Tudi istrski kampi beležijo rast iz 31,7% lanskega deleža, na kar 37,5% deleža od vseh nočitev. »Opazujoč delež gostov iz posameznih držav, največjo rast predstavljajo gostje iz Nemčije (njihovi rezultati so še predobri), kot tudi gostje iz slovenskega, češkega in poljskega tržišča«, je povedal direktor Turistične skupnosti Istre **Denis Ivošević** in dodal, da je v Istri v primerjavi z lansko sezono tudi več turistov iz Avstrije in Nizozemske, ponovno pa ni dovolj turistov iz Italije in Velike Britanije. »Praktično vse istrske destinacije dosegajo boljše

rezultate od lanskih, kar pomeni, da smo dobro organizirani in v dobri kondiciji. Paziti pa moramo, da rečeno z nogometnim jezikom, ne naredimo v končnici prekrška za enajstmetrovko. To bi lahko drago plačali«, je še povedal Ivošević.

Takšna sezona je predvsem rezultat izjemnega sodelovanja zasebnega in javnega sektorja, ki je v teh izjemnih in izrednih pogojih dobro delal v času priprav na sezono, kot tudi v realizaciji zastavljenih ciljev.

Bujština in Turistična skupnost Istrske županije

KAJ SE DOGAJA NA TRŽAŠKEM

Vesna Pahor

Marmorirana smrdljivka povzroča škodo v tržaškem Bregu in na Krasu.

Prišla je iz vzhodne Azije. Pojedla bi čisto vse, kar zaznajo njene tipalke. Pogovorno bi rekli, da je požrešna, strokovnjaki pa jo učeno opisujejo kot polifagno vrsto, ki se je lotila že več kot 170 gostiteljskih rastlin. Rada se potika po sadnih drevesih, v letošnjem poletju ji posebno teknejo oljke v Bregu. Drži, gre za marmorirano smrdljivko (*Halyomorpha halys*), škodljivko, ki lahko uniči tudi cele nasade.

Zelo težko jo je uničiti

Upad pridelka je očiten, je potrdil Rado Kocjančič, dolinski oljkar in vinogradnik, ki pravi: »Večjo škodo smo zaradi nje prvič zabeležili predlani, potem pa je iz leta v leto eksponentno rasla. Težko bi sicer navajal točne številke ali odstotke uničenega pridelka. Poleg smrdljivke se namreč spopadamo še z oljčnim moljem in oljčno muho, svoje naredijo tudi slabo cvetenje, toča in neugodno vreme. Marmorirana smrdljivka svoje bodalo zapiči v plod in sesa sokove, s tem pa ga seveda poškoduje. Na mestih sesanja stenic rastlinsko tkivo odmira, na listih pa lahko opazimo rjave oziroma bele nekrotične pege. Seveda ni treba posebej razlagati, da smrdljivka – kot namiguje njeno ime – spušča tudi ne ravno najbolj prijeten vonj, zaradi katerega postane sadež dodatno neokusen.« Kocjančič si sicer ne bi upal trditi, da je bolj škodljiva od drugih žuželk, zato izpostavi največji problem dejstvo, da jo je zelo težko uničiti. Pravega strupa ni, močnejših sredstev pa nočem in ne smem uporabljati, ker so moji nasadi biološki.«

V vinogradih še kar mirno

Podobno oceno je podal tudi vinar in predsednik Društva vinogradnikov Krasa Matej Skerlj, ki je ravno tako najbolj zaskrbljen zaradi odsotnosti učinkovitih protiukrepov, ker se močnejšim insekticidom tudi on izogiba. Na vinogradih je sicer letos prvič opazil nekaj več škode zaradi marmorirane smrdljivke, a položaj pa se mu trenutno ne zdi pretirano brezizhoden in ugotavlja, da ni najhujše, kar se lahko zdaj kot zdaj pripeti vinogradnikom na Krasu. Primerljano je denimo toča hujši pojav, saj se je smrdljivka doslej pojavila le v manjšem obsegu. V najslabšem primeru je uničenih nekaj jagod, grozdje pa se reši, seveda je tovrstno čiščenje zamudno in neprijetno. Če ostane tako, žuželki še uspemo kljubovati, a pomembno je, da se njena prisotnost ne okrepi.

Tržaški vinogradniki si letos lahko glede smrdljivke res nekoliko oddahnejo, je potrdil naravoslovec in kustos tržaškega naravoslovnega muzeja Nicola Bressi. V isti sapi pa je dodal, da je v glavnem stvar naključja, kje se bo smrdljivka najraje naselila. Ne gnusi se ji tako rekoč praktično nič, torej res ni izbirična. Slika se spreminja iz leta v leto in je drugačna na različnih zemljepisnih območjih. »V Bregu je letos na svoj račun prišla z oljkami. Opisali bi jo lahko kot veliko oportunistko: gre pač tja, kjer ima največ hrane na razpolago in se ji ni treba preveč truditi,« je povedal strokovnjak, ki se s škodljivko srečuje tudi na domačem vrtu na Proseku.

Pred njo so bili drugi

Zakaj marmorirana smrdljivka povzroča take preglavice? »Invazivne tujerodne vrste še nimajo prave vloge v ekosistemu, se ne uspejo vanj vključiti in se torej skušajo vanj vsiliti. Zaradi tega so popolnoma nepredvidljive. Problem ni, ker je prišla nova žuželka iz Azije, vsako leto k nam s prometom in transportom pripotuje približno sto različnih vrst. Tovrstni škodljivci niso nobena novost. V 80. letih so se denimo lasje krajevnih kmetovalcev ježili zaradi medečega škržatka. Z leti jih ostale živali vključijo v svoj jedilnik in postanejo obvladljive. Marmorirana smrdljivka pa se posebno rada spravi nad nasade, kjer skoraj ni več naravnih sovražnikov,« je pojasnil.

Upanje v samurajsko osico

Tržaški naravoslovni muzej in Deželna agencija za razvoj podeželja (Ersa) sta ugotovila kar nekaj njenih potencialnih plenilcev. Pojedle bi jo lahko bogomolke, prepelice, pohrustali celo fazani, krastače, kuščarji in pajki, vendar je teh zaradi vse večje mehanizacije in uporabe insekticidov v »sodobnih« vinogradih in oljčnih nasadih veliko manj kot nekoč.

Rešitev so zato strokovnjaki našli ravno v Aziji, od koder prihaja tudi sama smrdljivka. V Furlaniji so junija lani spustili prvi roj majhne osice vrste *Trissolcus japonicus*, sicer bolj znane po »slikovitem« imenu samurajska osa. Ta namreč jajčeca izleže v ista legla kot smrdljivka, zato osine ličinke pojejo smrdljivkine. Kakorkoli že je, pravi Bressi, pa imata ostala dva sogovornika prav; na celi črti se je namreč treba izogibati insekticidom, saj bi ti uničili tudi njene že tako redke naravne plenilce.

Primorski dnevnik

PRENOVLJENI ELEGANS HOTEL BRDO GOSTI EVROPSKI VRH IN ŠPORTNIKOM NOSI SREČO

Junija letos se je na posestvu na Brdo pri Kranju, kjer med drugim na protokolarnih obiskih najvišji predstavniki Republike Slovenije gostijo visoke državne obiske, zaključila prenova Elegans hotela Brdo.

Prenovljeni hotel, ki je ime dobil po kačjem pastirju, simbolu neokrnjene narave, beleži visoko oceno zadovoljstva svojih uporabnikov, med drugim gosti tudi udeležence predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije. V njem pa so že in še bodo gostovali domači in tuji vrhunski športniki. Kot prva je bila v hotelu nastanjena srbska vaterpolska reprezentanca, ki se je iz Tokia vrnila z zlato medaljo. Enako je bilo pred petimi leti na Olimpijskih igrah v brazilskem Rio de Janeiru. Če smo malce vraževerni, lahko verjamemo, da jim posest in z njo hotel prinaša srečo.

500-LETNA ZGODOVINA POSESTVA BRDO

Zgodovina kompleksa sega dobrega pol tisočletja nazaj (1446), ko je na posestvu stal renesančni kastelni dvorec. Nadalje je novi lastnik posestva, goriški deželni glavar in kranjski vicedom Jurij Brdski, leta 1510 z dovoljenjem za gradnjo gradu cesarja Maksimilijana I. Habsburškega zgradil prvi renesančni dvorec na Kranjskem. Posestvo je nato nov pomen pridobilo v času lastništva rodbine Zois (1753–1929), ki je podpirala umetnost, botaniko in obogatila grajski park z veliko novimi rastlinami. Rodbina je zasluzna tudi za eno najbogatejših knjižnic, ki se nahaja v dvorcu in v kateri hranijo okoli 8000 knjig. Med njimi tudi izvornik Dalmatinove Biblije in Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske. Zoisove je nasledila kraljeva družina Karadorđević, ki je grad prenovila in spremenila v protokolarno rezidenco. Od zaključka druge svetovne vojne se posestvo uporablja v protokolarni namene. V dvorcu, ki ga danes imenujemo Grad Brdo, je zadnji dve leti svojega življenja preživel tudi Josip Broz Tito. Notranjost gradu je danes takšna, kot

sta jo zapustila zakonca Broz. Od leta 1991 je posestvo odprto za javnost, postalo pa je tudi del Nature 2000 in kulturni spomenik državnega pomena. Prav tako je posestvo Brdo priljubljena izletniška destinacija, pari si v objemu neokrnjene narave občudujejo večno zvestobo, ljubitelji golfa lahko uživajo tudi v kratkem naravnem igrišču za golf, ki ponuja 9 lukenj, primernih tudi za začetnike.

PRENOVA DOTRAJANEGA HOTELA KOKRA

V 70. letih je bil v Parku Brdo po načrtih arhitekta Igorja Lunačka zgrajen hotel, ki so ga tedaj poimenovali Hotel Kokra. Ta je bil sprva namenjen spremljevalnemu osebju predsednika Tita. Poleg apartmajev, dvoposteljnih in enoposteljnih sob ter delovnih, skladiščnih in pomožnih prostorov za osebje hotela, ki naj bi štelo sedemdeset oseb, so bili v objektu za konferenčne namene in sestanke zgrajeni še klubski prostor, dva restavracijska prostora, sejna soba in prostor za odpravno službo. Hotel se je za javnost odprl po slovenski osamosvojitvi. »Leta 1997 so bili na njem izvedeni različni gradbeni posegi, zadnja večja delna obnova je potekala od leta 2002 in je bila zaključena leta

2005 z ureditvijo wellnesa. Hotel Brdo so zasedali predvsem tolmači in po potrebi gostitelji posameznih dogodkov, občasno je služil dnevnim počitkom na ministrskih srečanjih. V času prvega predsedovanja Slovenije Svetu EU se je hotel intenzivno uporabljal kot restavracija. Takrat se je izkazalo, da velikost hotela ni podpirala kapacitet kongresnega centra. Dotrajanost in funkcionalna neustreznost objekta sta bila poglavita razloga, ki sta vodila v sprejetje sklepa, s katerim je Vlada Republike Slovenije določila, da se Hotel Brdo adaptira ter razširi nastanitvene kapacitete, obrazloži **Iris Kociper Haas**, namestnica direktorja JGZ Brdo ter vodja prenovljenega hotela.

Januarja letos sta tudi zaradi bližajočega se drugega predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije investitor JGZ Brdo, ki ga od letošnje pomladi vodi Mag. Marjan Hribar, in koprsko gradbeno-inženirsko podjetje Makro 5 gradnje d.o.o. podpisala pogodbo o celoviti obnovi hotela, ki danes šteje 123 sob, predhodni jih je imel 78, in po besedah Kociper Haasove omogoča funkcionalno in po mednarodnih standardih sodobno delovanje hotela v okviru protokolarnega posestva Brdo. Hotel je tako z

obnovo postal štirizvezdnični superior hotel, ki bo ob enem nosilec trendov in storitvene dejavnosti gostinstva in hotelirstva. Prenovljeni hotel se tudi na videz bistveno razlikuje od prejšnjega. Z novo nastalih teras pogledi vabijo na Storžič in Triglav, na prostrana polja, ki se razprostirajo na vzhodni strani hotela ter v Park Brdo, ki se na 475 hektarjih razprostira zahodno od hotela. Prenova, ki je trajala samo 130 dni, je zahtevala izredno usklajenost izvajalske ekipe obalnega podjetja, investitorja ter izbranega projektantskega studia Esplanada.

Direktor sektorja pri Makro 5 gradnjah, **gradbeni inženir Ismet Hodžič**, ki je noč in dan na terenu vodil ekipo inženirjev različnih gradbenih strok, se preнове spominja z naslednjimi besedami: »Redki so verjeli, da lahko v tako ekstremno kratkem izvedbenem roku slabih petih mesecev, v razmerah, ki jih narekuje zimski čas, izpeljemo tako obsežen 'design and build' projekt. Dokazali smo, da se s podrobno načrtovano organizacijo dela naših inženirjev, podpornih služb našega podjetja, zaupanja vrednih podizvajalcev ter seveda ob sodelovanju z investitorjem ter projektanti, zmore. To je bil zahteven projekt predvsem z

vidika usklajevanja in zasledovanja cilja znotraj zadanega izvedbenega roka in omejenega finančnega okvirja. V prvih tednih so se namreč odkrile statične pomanjkljivosti objekta, kar je poleg že znanega vodilo še v potrebno statično sanacijo. Obbetonirale in dodatno armirale so se stene v vseh etažah. Obstoječe stebre in sople smo z lepljenjem karbonskih lamel in tkanine statično ojačali. Sočasno so se izvajala obsežna

obrtniška, strojna in elektro instalacijska dela. Prav tako smo koordinirali izbor in nameščanje notranje opreme. Hotel je tako iz dneva v dan dobival novo podobo. Vzajemno sodelovanje tehnične ekipe pri zasledovanju cilja je bilo zares odločilno, da smo projekt pripeljali do uspešnega zaključka. Na gradbišču je bilo v ključnih trenutkih tako prisotnih tudi do 40 podizvajalskih podjetij, ki so pod strokovnim nadzorom naših inženirjev objekt izpeljali, kot je bilo pričakovano.«

Direktor podjetja Makro 5 gradnje, **Igor Hvastja**, dodaja: »Na uspešen zaključek projekta smo še posebno ponosni. Danes na posestvu Brdo tako stojita že dva objekta, ki ju je prenavljalo naše podjetje. Pred tem smo v letu 2020 dokončali rekonstrukcijo Gradu Brdo. Trenutno imamo po celotni državi in na sosednjem Hrvaškem aktivnih več kot 20 projektov s pretežno visokimi gradnjami.«

Po besedah vodstva JGZ Brda je obnova hotela potekala z mislijo na segmente gostov, ki jih pričakujejo na Posestvu Brdo v prihodnje; to so protokolarni gostje, udeleženci poslovnih dogodkov in srečanj, individualni gostje, skupine in športniki. Nov hotel poleg bistveno večje nastanitvene kapacitete podpira tudi ustrezno logistiko in je varnostno ustrezen. Stavba pa je po prenovi tudi energetsko učinkovitejša in okolju prijaznejša, saj potrebe po energiji, namesto uporabe plina, skoraj v celoti pokriva iz obnovljivih virov.

Gradnja vhodnega lobbyja

Nekdanja podoba Hotela Brdo

Arhitekt Rupert Gole in dizajnerka Tjaša Gole na vrtu Elegans hotela Brdo.

NOTRANJOST TEMELJI NA PRESLIKAVANJU NARAVE, KI OBDAJA HOTEL

Elegans hotel Brdo je ime dobil po modrem kresničarju, kačjem pastirju z latinskim imenom Ischnura Elegans. Na posestvu Brdo je namreč prisotnih več kot 32 vrst kačjih pastirjev. Elegans pa je najbolj zastopana vrsta med njimi. Njegova podoba nas tako spremlja po celotni notranjosti hotela, izstopajoče so zagotovo stenske dekoracije, ki krasijo suite in predsedniški apartma. Pod arhitekturni izraz hotela se podpisuje Projektantski studio Esplanada inženiring in projektiranje d.o.o pod vodstvom arhitekta Ruperta Goleta in notranje oblikovalke Tjaše Gole.

Na vprašanje, kakšno je bilo glavno vodilo pri projektiranju hotela Brdo, Rupert Gole odgovarja: »Naročnik je od nas projektantov pričakoval rešitev, ki bo omogočila čim več dodatnih nastanitvenih zmogljivosti. Ena možnost se je sama po sebi ponujala na območju, kjer so bile prej pisarne in kongresne dvorane. Drugo možnost pa smo videli v neizkoriščenih podstrešnih volumnih prejšnje dvokapne strehe. Ko smo prvič obiskali objekt, smo imeli možnost

vstopiti v te neizkoriščene podstrešne prostore in takoj se je porodila ideja, da te površine izkoristimo za stranske suite s terasami. Verjetno je ravno ta rešitev prepričala investitorja, da je izbral našo idejno zasnovo. Te stranske suite predstavljajo najatraktivnejši del ponudbe hotela, hkrati pa predstavljajo novo fasado objekta, ki smo jo zasnovali v dveh ravninah. Prva ravnina je osnovna fasada objekta, v katero smo integrirali tudi armirano-betonske konzole, ki so ostale od prejšnjega ostrešja. Drugi nivo so antracit kovinski okvirji, ki v dnevnem času v igri svetlobe in sence delajo fasado dinamično. LED svetlobni trakovi, ki smo jih vpeljali na zgornji del okvirjev pa dajejo prednji fasadi poseben svetlobni efekt.«

V sodelovanju s potrebami in željami investitorja ter izvedbenimi možnostmi so se po besedah arhitekta udeleženi v projektu zedinili, da bodo v notranjost hotela kar najboljše preslikali naravo, ki hotel obdaja, saj je ta zares osupljivo lepa in raznolika. »Ko smo razmišljali o celotnem konceptu hotela, smo se odločili, da pripravimo nevtralnno osnovo, to je v našem primeru antracitna barva, ki je elegantna in umirjena ter v ozadju optično povzdigne vse, kar nanjo umestimo. Hotel je umeščen v čudovito

naravno okolje Parka Brdo, ki ga obdajajo gore, zato je bilo logično, da pri uporabi barv in materialov to tudi upoštevamo in poskušamo nekaj te čudovite narave prenesti v notranjost. Posegli smo po naravnih barvah, veliko je otenkov zelene, modre ter zemeljskih tonov, ki osvežijo močno antracitno in povežejo zunanost z notranjostjo. Pri izboru vrste lesa se nam je zdela logična izbira hrast, ki ponazarja moč, stabilnost, vztrajnost in trdnost. Srečamo ga že v vhodni avli, kjer objema prostor za dvigala, prav tako pa se ponavlja v sobah in suitah ter tudi predsedniškem apartmaju. Želeli smo si uporabiti čim več materialov lokalnega izvora. Hrast je že eden takih, poleg tega smo uporabili tudi lokalni kamen Hotaveljčan, ki krasí vhod v hotel ter hotelski lobby. Del obstoječega tlaka iz prejšnjega hotela smo ohranili in ga uokvirili s črno borduro ter ga tako še dodatno poudarili. Obstoječi tlak se lepo poveže s slikami na steni ob ročno kovanem kaminu, ki bo predvsem v hladnih mesecih vabil v svojo družbo. Želeli smo pokazati, da gre za prenovo obstoječega objekta, ki ima svojo zgodovino in zgodbo, ki jo bo nadaljeval v novi podobi, « pojasni Tjaša Gole.

Vsi javni prostori v hotelu so oblikovani v

Direktor sektorja pri Makro 5 gradnjah Ismet Hodžić in vodja projekta prenove hotela Gregor Romanešen.

smislu udobja, pretočnosti poti in druženja. Vanj je umeščenih več družabnih miz, ob katerih lahko uživajo večje družbe. Posebna pozornost je bila namenjena intimnim predelom, kot je prostor, kjer se odvija fine dining. Prav tako ne moremo mimo Wine&Cogniac bara, ki združuje oboje in omogoča tako intimo kot druženje. V Elegans hotelu Brdo, Vili Tartini, gradu Strmol in Vili Bled bo skupaj z ekipo JGZ Brda za kulinarčne presežke v času predsedovanja in tudi po njem med drugim skrbel prejemnik Michelinove zvezdice, chef Tomaž Kavčič.

PO DOBREM MESECU OD ODPRTJA BELEŽIJO 70% ZASEDENOST

Vodstvo hotela smo povprašali o odzivih na novo podobo hotela ter o tem, kakšno zasedenost beležijo. Iris Kociper Haas odgovarja: »Zasedenost po prenovi je presenetljiva. Avgusta beležimo povprečno 70% zasedenost iz naslova turističnih obiskov gostov, v naslednjih mesecih pa je zaradi predsedovanja hotel popolnoma zaseden. Gosti so nad hotelom navdušeni, kar priča tudi visoka ocena zadovoljstva na bookingu.«

MAKRO 5 GRADNJE ŽE OD LETA 1989 GRADIJO IN PRENAVLAJAJO HOTELSKE IN DRUGE TURISTIČNE OBJEKTE V SLOVENIJI IN NA SOSEDNJEM HRVAŠKEM

V osebni izkaznici obalnega gradbeno-inženirskega podjetja je moč najti izvedbe prenekaterih nastanitvenih in drugih turističnih objektov. Med slednjimi velja omeniti izgradnjo hotela Salinera v Strunjanu in rezidence Čeligo v Luciji, prenovo in dozidavo hotela Lucija v Luciji, gradnjo hotela CLIFF na Belvederju pri Izoli, prenovo hotela Marina v Izoli ter hotela Riviera v Portorožu. Uspešno je bila izvedena tudi rekonstrukcija in adaptacija hotela Slovenija ter preureditev recepcije, restavracije in hall-a grand hotela Palace. Na Gorenjskem je bila izvedena rekonstrukcija Vile Zlatorog, neposredno ob Blejskem jezeru. Podjetje je prenovilo tudi vrsto turističnih objektov na Hrvaškem, med katerimi zagotovo izstopajo rekonstrukcija hotela Ilica v Zagrebu, izgradnja hostla Katoro v Umagu ter adaptacija in dozidava hotelskega objekta v Girandella Valamar Collection resortu na Rabcu. Nenazadnje pa je podjetje uredilo tudi infrastrukturo in hortikulturo štirih priljubljenih hrvaških avtokampov; Vešta, Polari, Portosole in Amarin.

ZAMISLITE SI KARKOLI. MI URESNIČIMO.

Smo strokovnjaki za celovite rešitve na področjih opreme interierjev in eksterierjev hotelov.

kolpa·solutions

www.kolpa-solutions.si | kolpa.solutions@kolpa.si

ELEKTROSTUDIO
DRUŽBA ZA INSTALACIJE, INŽENIRING IN STORITVE d.o.o.

AM-SATUS d.o.o.
inženiring | instalacije | trgovina

ESPLANADA
studio za oblikovanje prihodnosti

IZOLAN DR. ERVIN KOCJANČIČ

Dr. Ervin Kocjančič, predstojnik oddelka rekonstrukcijske urologije in profesor urologije na Univerzi Illinois v Chicagu.

zanimiva pa je kot veja medicine tudi zato, ker obravnava »le en organ in pol« : »Ja, en organ so ledvica z vsemi tistimi 'cevkami', ki so povezane z mehurjem, tista 'polovička' pa je moški spolni organ. Je pa urologija tudi prva specializacija, ki je bila priznana v zgodovini medicine. Danes je v urologiji vse bolj pomembna preventiva; kar so nekoč operirali, že dolgo rešujejo zdravila in pravočasna diagnostika«. Tako mi je cenjeni zdravnik pripovedoval pred nekaj leti, ko je bil med enim svojih obiskov doma v Izoli moj gost kot Zanimivi Izolan na prireditvi Mestne knjižnice Izola na Manziolijevem trgu, pred Wine barom Zaro, ki ga vodi njegov bratranec Bruno. A čas teče in Ervinu se je odtlej zasebno in službeno seveda zgodilo marsikaj. Stanovanje v Chicagu so zamenjali za hišo, hčerka Sara je diplomirala, sin Marko maturiral, sam pa je v času covida krepil svojo ljubezen do kuhanja in znanje v veselje mnogih izpilil do visokega sijaja. Predvsem pa je na strokovnem področju delo teklo povsem drugače : » Pandemija je imela izjemen vpliv na naše življenje. Moje zadnje mednarodno potovanje je bilo marca leta 2020, ko sem predaval in operiral v Kolumbiji. Odtlej je moja medicina postala 'tele health' in verjamem, da bomo srečavanje s pacienti na ta način preko ekrana vse bolj uporabljali tudi v bodoče. Tako sem sicer videl ogromno pacientov, jih pa seveda nisem mogel operirati. Ko smo končno odprli bolnišnico tudi za manj nujne primere, sem postal najbolj zaseden kirurg v mojem oddelku.

Srečanja preko zooma in drugih računalniških aplikacij so postala povsem običajen način delovanja na vseh področjih naših življenj : » Spomnim se dneva, ko sem v enem samem jutru imel preko zooma predavanja na treh različnih kontinentih. Eno v Bogoti, eno v Iranu in eno v Parizu, vse iz moje dnevne sobe in v 'zoom oblačilih' - v suknjiču, srjaci in kravati, spodaj pa kratke hlače in copate. Sin Marko me je nekega dne, ko me je zagledal v teh oblačilih, vprašal, če imam že spet predavanje. Tako običajno je vse to žal postalo.

Dr. Ervin Kocjančič je na akademskem področju najbolj ponosen na to, da je avtor enega od poglavij v knjigi Campbell's Urology, ki je prava biblija za urologe, iz nje se učijo urologi po vsem svetu. V minulih letih pa je v moderni medicini vse več operativnih posegov potrditve spola : »To me ne preseneča, to je z nami od vedno, še iz časa Faraonov. A se zdaj ljudje manj bojijo in tudi manj sramujejo. Stroka pa je končno spoznala, da se na da prilagoditi duše telesu, pač pa obratno- telo duši.

Kot gostujoči profesor na Harvard medical school v Bostonu, kjer je skupaj z ekipo operiral prvo vaginoplastiko.

Samo lani sem opravil 80 vaginoplastik, operacij, ko moški postane ženska in 5 v obratni smeri. 'Trans health' je resnično postal trend v medicini, povpraševanje po teh operacijah je po vsem svetu zelo veliko in zdravstvena zavarovanja v številnih državah krijejo stroške tovrstnih operacij. Ameriška urološka organizacija (AUA) je morala pripraviti in uskladiti izobraževalne programe šol specializacij za nove generacije urologov. Bil sem eden prvih, ki je odprl post specialistični študij, ki je zastavljen zelo inovativno. Moji študenti izpopolnjujejo znanje z menoj, a tudi v drugih vejah medicine, ki se ukvarjajo s 'trans pacienti', kot je na primer plastična kirurgija. Ta program imam zdaj že štiri leta, vpisanih kandidatov pa imam dovolj že za naslednji dve leti, moji študenti prihajajo z vsega sveta - iz Turčije, Brazzilije, Kanade, seveda ZDA.

Pripoveduje mi o pandemiji, o tem kako jo je doživljal kot prebivalec Chicaga, ki ga ima

neizmerno rad in kjer je v normalnih časih redno obiskoval koncerte klasične glasbe in živel dejavno družabno življenje: »Gledali smo, kaj se je dogajalo v New Yorku in se pripravljali na val v Chicagu. Preko noči smo bolnišnice spremenili v Covid bolnišnice. Našo, eno največjih v ZDA (Mc Cormick place), smo spremenili v bolnišnico z nekaj tisoč ležišči za primer, če bi se nam zgodilo isto kot v New Yorku, a na srečo se ni. Mesto je bilo povsem zaprto, nismo se smeli sprehajati niti po parkih, kar je bilo seveda težko za vse. Ne pozabimo na obnašanje našega prejšnjega predsednika Trumpa, njegovo zanikanje bolezni je močno vplivalo na ljudi, središče Chicaga je izgledalo kot vojno prizorišče, kot konec sveta. Trgovine so imele razbite izlozbe, ljudje so hodili naokrog oboroženi in delali težave drug drugemu. V teh trenutkih mi je res postalo jasno, kakšno moč ima politika, kako nagel je lahko korak od besed k dejanjem. Populistični predsedniki imajo

neverjetno odgovornost za to, kar se je dogajalo, veliko življenj bi lahko rešili pred boleznijo, če bi jo oni vzeli resno. Na srečo so volitve radikalno spremenile situacijo, imel sem občutek, kot bi se velik črn oblak nad Ameriko umaknil, odpihnil to težo stran, spet smo zadihali.

Dolge dneve med epidemijo in popolnim zaprtjem je Ervin Kocjančič izkoristil za kuhanje in študij kulinarike po svetu. Rad dobro je in zelo rad potuje. In tako je nemoč potovati in ljubezen do hrane združil v potovanja po svetu s kuhanjem. Žena Chiara je kuhala med tednom, on ob koncih tedna. Rad pove, da je v tem času njegovo kuharsko znanje doseglo zelo visoko raven in da v treh mesecih ni ponovil niti enega samega recepta. Zadovoljni jedci to seveda potrjujejo. Tisti večer, ko ga je močno zagrabilo domotožje, želja po Izoli in domači Istri, je domačim pripravil istrsko noč. S kirurško natančnostjo se je lotil fužev, dodal jim je seveda tartufe. Tu so bili še

Nataša Benčič, Radio Koper

z letalom na medicinski kongres

z družino in prijatelji pri večerji

z ženo Chiaro

brancin v soli in blitva s krompirjem, in nekeje globoko v kleti je našel še zadnjo steklenico vina Folo Rosso, njegovega sorodnika Zara iz Izole. Igrali so briškolo, jedli in plesali do polnoči.

Dalo se je preživeti in vrnili se bodo normalni časi, a le ob zavedanju, če se bomo vsi cepili: » Ne razumem ljudi, ki so proti cepljenju, le tako se bomo rešili pandemije, ki je preveč prizadela naša življenja, še najbolj življenja mladih. Težko mi je bilo, da hčerka zaradi covida ni mogla na podelitev diplome, sin pa ne na zaključek mature. To in mnogo drugega je mladim generacijam za vedno ukradenok.

Končno je dr. Ervin Kocjančič spet lahko sedel na letalo, odpotoval je na strokovno srečanje v Egipt. In če bo šlo vse po sreči, mu tega zapisa morda ne bo treba brati v elektronski obliki v ZDA, pač pa jeseni na obisku pri mami v Izoli.

S FERSPEDOM HITRO IN UČINKOVITO DO KONČNIH KUPCEV V SLOVENIJI IN TUJINI

V Ferspedu, katerega začetki segajo v leto 1968, želimo postati eden od najpomembnejših igralcev pri zagotavljanju celovitih logističnih in prevoznih storitev v Sloveniji ter srednji in vzhodni Evropi, katerih pot se začne, konča ali je v tranzitu preko Slovenije.

SŽ, kar je za nas ključnega pomena, s pomočjo družbe SŽ-Tovorni promet zagotavljamo zanesljive in učinkovite logistične storitve v železniškem prometu. V Luki Koper izvajamo ladijsko zastopništvo, chartering in vlakovne odpreme, poleg agencijskih poslov nudimo tudi storitve pristaniške odpreme in organizacijo pomorskih prevozov vseh vrst blaga (generalni, hlajeni, kontejnerski, sipki in projektni tovari, vozila, itd.).

Covid - 19 je presekalo oziroma začasno prekinil številne prometne in logistične tokove

Korona kriza je prekinila številne logistične poti. Nastajali so večmesečni zastoji v intermodalnih vozliščih (pristaniščih in letališčih), ki so ozka grla v oskrbovalni verigi, v kolikor odvoz blaga iz/v njih ni sinhroniziran, enakomeren in zlasti hiter. To je povzročilo veliko motnjo v oskrbi globalnega gospodarstva in seveda tudi slovenskega. Epidemija Covid-19 nas je vse opomnila, da moramo biti vedno pripravljeni na to, da se prilagodimo spremenjenim razmeram na trgu. »Ne smemo zaspiti«, opozarja prvi mož Ferspeda. Med pandemijo smo se usmerili predvsem v zmanjševanje tveganj za okužbe zaposlenih in ohranitev poslovanja, kar nam je uspelo. Logisti smo prisiljeni začeti bolj na široko razmišljati o povezovanju in poenostavitvi poslovanja.

Tudi slovenska podjetja že selijo dobaviteljsko mrežo iz daljnega vzhoda v Evropo

Kar nekaj slovenskih podjetij že seli svojo dobaviteljsko mrežo iz daljnega vzhoda v države vzhodne in jugovzhodne Evrope. Podjetja iščejo različne možne poti, kje vzpostaviti svoje nove oskrbovalne verige in dobaviteljske mreže, da bodo bližje podjetju samemu, z manj tveganji, ki jih je razgalila korona kriza. Izgubljeni logistični

širok nabor znanja in izkušenih delavcev nam omogoča, da izvedemo celovito, kvalitetno in učinkovito storitev cestnega, železniškega in pomorskega ter letalskega prometa, doma ali v tujini. »Naš cilj je okrepitev sodelovanja tako znotraj skupine Slovenskih železnic kot z zunanji partnerji – tudi lukama Reka in Trst,« zagotavlja direktor Ferspeda, mednarodna špedicija, d. o. o., **Dean Peršič**. Reka in Trst sta tako blizu pristanišča v Kopru, da bi širitev pomenila minimalne prilagoditve in vložke, bi pa s tem lahko dosegli veliko pozitivnih učinkov za celotno slovensko gospodarstvo, meni Dean Peršič.

Fersped je največji špediter v Sloveniji in med večjimi v jugovzhodni Evropi

Smo eden od kamenčkov v mozaiku Skupine Slovenske železnice, največji železniški špediter v Sloveniji ter med večjimi v jugovzhodni Evropi. Fersped je podjetje z dolgoletno tradicijo in izkušnjami na področju železniške, pomorske, cestne in letalske logistike. Za svoje stranke iz Evrope in celega sveta z izkušenimi strokovnjaki izvajamo celovite, kakovostne in učinkovite logistične storitve v sodelovanju z našimi partnerji iz tujine, povezanimi družbami iz Skupine Slovenske železnice in dvema hčerinskima družbama v tujini. V okviru Skupine

POMORSKA LOGISTIKA
KOPENSKA LOGISTIKA

- železniški promet
- cestni promet

ZRAČNA LOGISTIKA
CARINSKE STORITVE
TERMINALSKE STORITVE

<https://fersped.si/>

tokovi zaradi korona krize se počasi vračajo v Slovenijo. Ali bo to dolgoročno ali ne, je nevhvaležno napovedati.

Fersped od leta 2020 z Zlatim certifikatom bonitete odličnosti

Preko naše enote na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana zagotavljamo celovite storitve na področju letalske logistike. V lastnih carinskih skladiščih v Kopru, Novi Gorici in Celju izvajamo pretovor, skladiščenje in dodatne storitve. Nudimo tudi carinsko posredovanje pri uvozu/izvozu, tranzitu in ostale carinske storitve. Smo imetnik certifikata AEO. Našim strankam želimo ponujati celotno storitev od vstopnih točk EU do ciljnih krajev. V Ferspedu si želimo sodelovanja tudi z ladijskimi prevozniki, saj jim z našim znanjem, izkušnjami in prilagodljivostjo zelo olajšamo in skrajšamo tranzitni čas skozi vstopne točke v Evropski uniji. Tako kot je pomembno, da za prevoz blaga/tovora iz točke A do točke B vsi vključeni partnerji učinkovito opravijo svoj del naloge, je pomembno tudi sodelovanje med njimi, poudarja Peršič. Podjetje je leta 1997, kot eno prvih podjetij v logistični dejavnosti v Sloveniji, pridobilo certifikat kakovosti ISO 9001, leta 2020 pa Zlati certifikat bonitete odličnosti, kar samo potrjuje našo dolgoročno vizijo - širitve na tuje trge. Z izkoriščanjem vseh sinergijskih učinkov družb v Skupini Slovenske železnice želimo uporabnikom ponuditi najširšo paleto učinkovitih logističnih storitev.

Fersped je poslovno leto 2020 sklenil z 1,024 milijona evrov dobička iz poslovanja, ohranili pa smo tudi vse zaposlene in glavne poslovne partnerje. V letu 2021 so rezultati zelo vzpodbudni, saj smo dosegli 30-odstotno rast prihodkov.

KOMU VERJETI IN ZAUPATI

Je bila tema pogovornega večera, ki ga konec avgusta tradicionalno pripravimo skupaj s Primorskim poletnim festivalom. Pred Gledališčem Koper smo se pogovarjali z Niko Kovač iz Inštituta 8.marec, ki smo jo vsi spoznali kot nosilko pobude za referendum o pitni vodi, Ljudmilo Novak evropsko poslanko in morebitno kandidatko za predsednico države, Andražem Zorkom solastnikom agencije Valicon, ki že 20 let meri in raziskuje navade in razpoloženje med Slovenci in Borisom Šuligojem novinarjem. Na koncu pogovora so vsi spregovorili o svojih načrtih za prihodnost.

Nika Kovač: Absolutno se ne jaz ne moji sodelavci na Inštitutu 8.marec ne želimo spustiti v strankarsko politiko. To nas zares absolutno ne zanima. Mislim, da lahko močne civilno družbene ustanove, kot je naša, mnogo naredimo in vplivamo na boljše življenje nas vseh.

Boris Šuligoj: Danes smo se veliko pogovarjali o pomenu družbenih medijev in tradicionalnih medijev. Čeprav vem, da so pri komunikaciji pomembni, sem sam odločen, da recimo ne bom uporabljal twitterja in povem vam lahko, da bom v prihodnosti enako časa, kot ga porabim za nastanek časopisnega članka, uporabil tudi za

svoje sicer redke zapise na FB profilu.

Ljudmila Novak: Odločitve ali bom nastopila kot kandidatkinja na predsedniških volitvah zares še nisem sprejela. Odločitev je težka in resna in tako se do nje tudi obnašam. Res je tudi, da je me mnogo ljudi prepričuje, da naj kandidiram, a tistih, ki si tega absolutno ne želijo je tudi veliko. Odkar je to tema, sem doživela že zares veliko popolnih diskvalifikacij in popolnih neresnic, ki so jih nekateri zapisali na moj račun. V vsakem primeru pa upam, da se bodo za kandidaturu odločili ljudje, ki jim je mnogo do razvoja naše države in ne tisti, ki si bodo samo želeli pet minut medijske pozornosti.

Andraž Zorko: Sodeč po dvajsetih letih raziskav javnega mnenja, moram zaključiti, da bo boj za to, da bi ljudje začeli zaupati drug drugemu, da bi recimo tradicionalni mediji ponovno postali kredibilni, izjemno dolg. Raziskovalci javnega mnenja ne znamo napovedovati prihodnosti. Mislim, da bi bilo velikega pomena, če vsi skupaj majhnim, a aktivnim skupinam posameznikov (na primer anticepilcev) ne bi več dajali toliko pozornosti, kot jim jo posvečamo danes. Tako nekatere skupine pridobijo na svojem vplivu, ki si ga realno ne zaslužijo.

AVANTURIZEM

Na začetku avgusta sem deset dni preživela v Gruziji in Armeniji. Turistično in avanturistično, so obljubljeni na potovalni agenciji, čeprav sem se priključila tik pred zdajci in popolnoma vseeno mi je bilo, kam grem, samo da to nasičeno glavo odnesem drugam in da oči ugledajo druge in drugačne slike. In tako je tudi bilo. Pravoslavje vsepovsod, v cerkvah, v ljudeh, v zgodovini, tudi naravi. In ogromni trgi, ki so spominjali na čase velike Sovjetske zveze. V obeh državah izobilje dobre hrane, dobra vina, znameniti konjak, pa tudi ogromno potepuških psov, ki vsi v uhlju nosijo rumeni čip. Toliko o turizmu. Kaj pa so na agenciji mislili z avanturizmom? Potovanje z avtobusom na Kavkaz, spanje na 2500 m in plezanje na gorati hrib ob 6.00, verjetno ni avanturizem. V Armenijo smo iz Gruzije pripotovali s spalnikom. Bravo! (Pri nas železnica ne bo imela takšnih spalnih vagonov še sto let, fantje so za to obtožili tovarnjakarski lobi. Glej ga zlomka, še en lobi!) Nazaj v Gruzijo smo potovali z avtobusom, ki nas je pripeljal do hišice sredi neskončne stepске praznine. V daljavi smo opazili podobno hišico, prav tako samo in osamljeno sredi ničesar. Samo psi. Od ene mejne kontrole do druge je tekla prašna makadamska cesta. Konec armenske poti – vsi dol z avtobusa! Otorovjeni s torbami, nahrbtniki in vrečkami smo vlekli svoje kovčke na kolescih, narejene za fina hotelska tla, po tem kilometru kamenja, v prahu, v sončni pripeki, in nikjer nobenega človeka. Za hišico v daljavi je čakal avtobus in naš gruzijski vodič. Nekje na sredi poti za sabo slišimo tovarnjak. Umikamo se na rob cestišča. Mi na repu kolone prvi opazimo, da je tovarnjak slovenski, ima celjsko tablico. Evforično začnemo mahati, nekateri celo stopijo na sredo, da bi ga ustavili, kličemo, pa nič. Človek pohodi plin, da začneta poskakovati kabina in prikolica. Zelo smo začudeni in tudi jezni zaradi takšne ignorance. Ampak razumem! Zakaj bi ustavljal beguncem, zakaj bi se izpostavljali nevarnosti? Nam je morda na hrbtnu pisalo, da smo Slovenci? In če si videti kot begunec, tudi si begunec. Tako smo za razliko od turista, ki so mu na voljo vse storitve in široki nasmehi, doživeli jezo in razočaranje begunca, ki mu obrne hrbet sohrčavljan. Temu se danes reče avanturizem – nenavaden, vznemirljiv doživljanj.

PISMO NA DANSKO

V mesecu dni življenja v Sloveniji sem bila v rednem kontaktu samo z eno osebo z Danske, s katero sva postali zelo hitro zelo dobri prijatelji. Susan sem spoznala preko moža. Moj in njen mož sta poslušala isti podcast in v komentarjih sta ugotovila, da oba živita v Copenhagnu ter se dobila in takoj ujela. Že drugič sta na pijajo povabila tudi ženi in ugotovili smo, da imamo ogromno skupnega. Med nosečnostjo sva se s Susan slišali na dnevni ravni in postali tesni prijatelji. Ker v kratkem planirajo obisk Slovenije (če bodo razmere to dovoljevale), me veliko sprašuje o Sloveniji. Kakšno je tu življenje, kaj najraje jemo, o čem se pogovarjamo, kako preživljamo prosti čas, kakšna je narava... O Sloveniji ve presenetljivo malo, čeprav je s starši že prespala v naši prestolnici in obiskala nekaj najbolj znanih turističnih točk, ko je pred leti potovala z družino na Hrvaško. In to ni nič kaj presenetljivega, saj v vseh letih življenja v Danskem nisem zasledila v knjigarnah niti ene knjige o Sloveniji, v medijih se ni govorilo o naši državi, prav tako ni bilo zaslediti slovenskih filmov v kinu. Edino, kar se je slovenskega zgodilo v Danskem v zadnjih letih je bil koncert skupine Laibach, na katerem je bila pretežno slovenska publika. Vse pogosteje pa opazim, da je pri nas veliko govora o Danskem. Ena bolj prodajanih oz. vsaj oglaševanih knjig o vzgoji, je letos Vzgoja po Dansko, že nekaj časa vidvam v izložbah trgovin z darili knjige, okraske in skodelice z napisom "hygge" (danska beseda za domačnost), nenazadnje pa je še na otroških plenih, ki jih kupujem v lokalni trgovini, natisnjena velika danska zastava, saj so narejene prav v moji bivši domači državi. Kako to, da je uspelo relativno majhni in oddaljeni državi z roba Skandinavije prodati Sloveniji toliko izdelkov in idej? Kako to, da se še pri vzgoji otrok, ki je zelo kulturno pogojena, spogledujemo z danskimi pristopi? Ali Slovenci tako obupano želimo biti srečni, da nam je dovolj podatek, da so Danci vsako leto med najsrečnejšimi narodi na svetu in smo pripravljeni kopirati njihov način življenja, estetiko in vrednote? Morda. Ko sem moji Susan povedala, da sem prebrala knjigo o danski vzgoji otrok, se je smejala in priznala, da ni vedela, da o tem obstaja knjiga, kaj šele, da je prevedena v slovensščino. Podobno s konceptom hygge - ki pomeni domače, prijetno, toplo - nikakor ni razumela, zakaj bi se to komu zdelo zanimivo in vredno posnemanja. Zdi se mi, da imamo z danskim načinom življenja Slovenci več skupnega, kot pa se morda zdi na prvi pogled. Smo majhen narod, obdan z veliko večjimi državami, naša mesta in tudi prestolnica so zelo zelena, varna in prijazna za življenje. Prosti čas radi preživljamo v naravi, radi dobro jemo in se med vikendi družimo s prijatelji in družino. Če bi si le priznali, da smo konec dneva tudi srečen narod, bi lahko tudi Slovenci pisali knjige za tujce o skrivnostih slovenskega uživanja življenja.

STRIC IZ AMERIKE

Hamptons je od New Yorka sto milj oddaljeno letoviško območje na skrajni špiči južnega kraka Long Islanda. Pred sto leti so tam še živeli od krompirja, na zahodni strani polotoka, v Sag Harboru, pa se je približno 80 kitolovk podilo za največjimi sesalci. Bolj kot meso kitov so domačini čislali njihov loj, ki so ga uporabljali za leščerbo. Sag Harbor je bil drugo največje pristanišče na vzhodni obali Amerike, takoj za New Yorkom, vse dokler ga konec 19. stoletja ni razsvetlila elektrika. Takrat so ameriški kiti ponovno zadihali, urbani New York pa je razprl krila; petičneži so na obali Long Islanda, vzdolž Atlantika, od farmerjev pokupili zemljo in med zelenjem in peščenimi dunami začeli graditi razkošne vile. S svežim denarjem so olepšali krajino, zmanikirali so naravo. Krompir so prekolobarili v domnevno avtohtone sorte vrtnin za nove sezonske priseljence; tem je bio prehrana statusni simbo, za katerega so pripravljani plačati trojno ceno. Life is good in Hamptons: ob vikendih tja z Manhattan na vozijo posebni avtobusi, polni zdravih, perfektno izoblikovanih brhkih teles, ki v najetih vilah srkajo prve sokove privilegiranega razreda prazne lepote. A ni vse slabo. Blišč ne more preslepiti lepote krajev, ki se kopajo v svetlobi, ki odseva z Atlantika in se meša v vrtince intenzivnih barv pastoralne krajine. Zaradi te svetlobe so se tja priselili mnogi slikarji, kot so Jackson Pollock, Willem de Kooning, Mark Rothko, Franz Kline, Andy Warhol... V Springs je prišel umret Lou Reed. Nihče od njih ni živel med mogotci, ki od South do East Hamptona tekmujejo, kdo bo imel več kopalnic in boljši dostop do plaže. Umaknili so se v samoto Amagansetta, Springsa, Mantouka, kjer je bil do pred kratkim mir pred bogataši. Toda bog denar je brezmejen. Med covidom so tudi te kraje prepravili ljudje z ogromnimi avtomobili, gradijo se nove palače. V tej sezoni, pred novim valom pandemije, ko so se na plaže vrnili vsi, dežela deluje s polovično paro. Tudi Hamptonsem manjka delovne sile, zato nikoli ne veš, kdaj bo ta ali oni lokal odprt in na voljo. Trgovine so slabo založene. Z enega manjših nakupov v samopostrežni se je moja žena nekega dne vrnila z zgodbo, ki pred časom ni bila mogoča. Nakupovala je nekaj jestvin in v svoj voziček položila zadnji paket krekerjev, ki so znanci v najini hiši. Ko je segla po polici, da bi v voziček položila še olive, je opazila dolgo roko, ki se je stegnila po krekerjih na dnu njenega nakupovalnega vozička. Zadeva se je končala tako, kot se je zgodila. V tišini in v šoku. Kadarkoli sem v tistih krajih, opazujem armado delovne sile latinosov, ki neprestano glancajo vrtove, bazene, golf igrišča za belce. V krajih, kjer zelo redko vidiš tempopolnega človeka, so latinosi opremljeni s celo vrsto orodij, ki se jih da uporabiti v revolucionarnem prevratu. Tako bodo nekega dne v Hamptonsih ponovno gojili krompir, nisem pa povsem prepričan, da se bodo tja vrnili kiti.

POLETNA TELESNA AKTIVNOST IN DEHIDRACIJA

Globoko smo v poletju, uživamo v aktivnostih in sprostitvah tega letnega časa in dopustovanja. Tokrat bom spomnil na možne zaplete, ki pri raznovrstnih telesnih aktivnostih ob visokih zunanjih temperaturah in močnejših sončnih žarkih lahko zagrenijo ta letni čas. Voda predstavlja glavno telesno sestavino, zavzema skoraj 60 % telesne mase. V telesu so telesne tekočine razredčene raztopine topljencev. Brez vzdrževanja ustrezne razine in prostornin telesnih tekočin lahko nastopijo nepopravljive okvare. Človek lahko preživi brez vode le nekaj dni. Najpomembnejšo vlogo igrajo ledvica s spreminjanjem koncentriranosti urina. V normalnih razmerah se z znojem izloči 0,1 l, ob vročem in suhem vremenu pa tudi do 1,5 l vode na uro. Čeprav že 2 % dvig osmolalnosti plazme sproži žejo, pa ta ni zanesljiv indikator dehidracije, zato je potrebno poleti pogosteje piti. V kolikor izgubljene vode ne nadomestimo, postajajo sluznice suhe, oči vdrtne in koža izgubi elastičnost. Nato se pojavi slabost, bruhanje in odpoved obočij. Ob dehidraciji pade krvni tlak, pospeši se srčni utrip, pojavi se zmedenost, nemir, razdražljivost, globoka koma s krči. V takih primerih prepriča usodni izid samo še ustrezna zdravniška pomoč. Vsako mišično delo pospeši dihanje in poveča toploto telesa, kar dodatno poveča izgubo vode in možnost nastopa izsušitve. Ob aerobnih telesnih aktivnostih se namreč le četrtina energije spremeni v mehansko, vse ostalo pa v toplotno energijo, kar ob vročem vremenu dodatno dviguje notranjo telesno temperaturo. Večino tvorjene toplote oddamo z znojenjem. Ob vlažnem in vročem vremenu pa postane tudi to nemogoče. Tako lahko preko vročinske izčrpanosti nastopi nevarna in potencialno nepopravljiva okvara toplotnih regulacijskih mehanizmov s sliko vročinske kapi: vroča, rdeča, suha koža, hitro in šibko bitje srca, plitvo dihanje in odsotnost znojenja. V takih primerih sta potrebna intenzivno hlajenje in hiter prevoz v bolnišnico. Ob rednem aerobnem treningu je pomembna ustrezna hidracija. Vsaj 4 ure pred tekmovanjem je potrebno popiti do pol litra vode, med tekmovanjem je priporočljivo občasno pitje tekočine. V vročih poletnih dneh je smiselna izbira krajših prog v senci in izogibanje postavljanju rekordov. Naj vas napisano ne ustavi, pamet v roke in športne copate na noge.

REX

Transatlantik SS Rex, ki je našel svoje poslednje domovanje v plitkih vodah med Izolo in Koprom in poimenoval ta košček obale, med mesecema avgust in september praznuje nekaj obletnic. 1. avgusta 1931 je bila splavljena najsodobnejša in najbolj napredna ladja tistega časa, ki se je ponašala z izjemnimi tehničnimi lastnostmi prvih balonastih premcev.

Leto splavitve je sovpadalo s 50-letnico ustanovitve italijanske splošne plovbe (Navigazione generale Italiana), krstila sta jo botra kraljica Elena in kralj Viktor Emanuel III. s penino znamke "Gancia" iz kraljevske zaloge. Dogodek je postal prava marketinška kampanija vinarjev iz Piemonta.

27. septembra 1932, dvajset let po tragediji veliko bolj slavnega SMC Titanica, se je odpravil na krstno plovbo iz Genove, a so se med približevanjem Gibraltarju v strojnici pojavile mehanske težave, kar je zahtevalo tridnevni postanek za popravila. Skoraj polovica od 1872 ladijskih potnikov se je v strahu izkrčala in se odpravila v Nemčijo na transatlantik Europa, da bi jih odpeljal v New York. Ob pristanku pa so ugotovili, da so se uštel, saj je bil Rex že sidran v newyorškem pristanišču ob svečanem sprejetju. Ladjo so takrat odprli za javnost, najbolj je bila zanimiva ravno za italijanske priseljence. Po vnovičnih popravilih v ZDA, se je Rex v Genovo vrnil 26. oktobra 1932, svojo prvo povratno plovbo čez Atlantik pa je preplul v šestih dneh in dvanajstih urah. Ravno Europi je Rex 16. avgusta 1933 sunil modri trak, ko je kapetan Francesco Tarabotto z izbiro severnih poti za izkoriščanje tokov v ZDA, priplul v štirih dneh in trinajstih urah s hitrostjo 28 vozlov, kljub plutju proti zalivskemu toku, rekord pa je obdržal vse do leta 1935, ko ga je prehitel francoski SS Normandie. Ob 30-letnici laskavega naslova je rimska pivovarna Peroni lansirala pivo Nastro Azzurro (Modri trak), ki ostaja v prodaji še danes. Vendar pa je Rex, skupaj z ladjo sestro Conte di Savoia, cilj na prestiž in udobje. Prvi postanek po Genovi je bil francoski Villefranche-sur-Mer, nato Neapelj, Gibraltar in petdnevno plutje onkraj luže. Ruta Rexa, "Sončni kurz", je bil narisana tako, da so potniki, sprejela jih je lahko preko dvatisoč, lahko čimbolj izkoristili ladijsko peščeno plažo ob bazenih na krovu. Za sprostitev v primeru neugodnih vremenskih razmer pa so poskrbele terme. Na ladjah so imeli tudi tiskarno, kjer so izdajali svoj časopis z imenom Morske novice, cerkev, katere klečišča se danes nahajajo v tržaškem škofovskem semenišču, in celo svojo koračnico, ki sta jo sestavila Vittorio Giuliani in Simone Boi, s katero so odprli in zaključili vsako zabavo. Potniki so bili razdeljeni v razrede, tretji je bil namenjen izseljencem in delavcem, po razkošju pa naj bi bil na nivoju prve klase ostalih čezoceank, nato turistični razred, posebni razred in prvi. Najbolj pomembni potniki pa so imeli

ekskluziven dostop do »Green room-a« (Zelene sobe), kjer so politiki, plemiči in pomembneži lahko v miru kramljali. Rex je v kolektivno domišljijo vstopil kot simbol velikih oceanskih linij v tridesetih letih prejšnjega stoletja; njegova slava se je začela že, ko so leta 1929 naznanili gradnjo. Trenutek mednarodne krize je privedel do prekinitve gradnje številnih oceanskih ladij in novica, da bo Italija zgradila eno največjih, najsodobnejših, razkošnih in najhitrejših ladij na svetu, je povzročila senzacijo. Zgodba od spočetja do uresničitve predstavlja pomembno poglavje v zgodovini italijanske mornarice, ki išče pot v stran

od svojih skromnih začetkov. V času, ko podjetja tonejo pod bremenami stroškov ladijske gradnje, da bi se izognili socialni bombi brezposelnosti, država pomaga ohraniti ladjedelnice. Sam projekt je obsegal nekaj deset kilometrov risb, v obliki trupa se skriva tisto, kar je Rexu prineslo tako željeni naslov najhitrejšega transatlantika. Ta namreč posnema obliko postrvi, v nemškem Hamburgu so v bazenih z modelčki preučevali hidrodinamiko sladkovodne ribe, ki odlično plava proti toku. Poganjale so jo štiri parne turbine s prenosom na prav toliko štirilistnih bronastih propelerjih. Uradna moč je znašala

120.000 konjev, vendar je resnična zmogljivost, ki je bila zaradi tržnih razlogov zamolčana, dosegla 140.000 konjskih moči. Krmilo je bilo hidrodinamične vrste, kakršne še danes uporabljajo na sodobnih plovilih. S svojimi 268,2 metri dolžine in skoraj 30 širine je Rex zahteval spremembe v genovskem pristanišču, zgraditi je bilo treba drugi suhi dok. Stopnja kakovosti je bila po takratnih standardih zelo visoka; rečeno je bilo, da so propelerji tako uravnoteženi, da jih lahko premakne en sam človek. Fašistični režim ga je postavil v ladjedelnici »Ansaldo« v Sestri Ponente z jasnimi cilji sodelovanja in zmage na hitrostni tekmi med zastavnimi družbami kot ošabno uveljavitev.

»Tukaj je ... tukaj je! Tukaj je! Oči, oči ... Rex! Rex!« je vzklik, s katerim se odpre znamenita scena filma "Amarcord", ki je Federico Felliniju leta 1975 prinesel Oskarja za najboljši tuji film.

Sloviti režiser transatlantika Rexa sicer ni nikdar videl na lastne oči, saj se ladjedelniški ponos takratne fašistične Italije ni mudil v Jadranu, razen na svoji zadnji poti, tisti v tržaško luko, prebarvan v sivo, kamor so ga septembra 1944 skrili, saj je bil v Genovi v nevarnosti. »Rex postane simbol Italije, ki hiti, kar dolgoročno preraste v to, da vstopi v vojno«, pravi pisatelj Marco Ferrari v dokumentarnem filmu režiserja Maurizia Sciarre »Transatlantik Rex, ladja št.296«, v katerem sodelujejo poznavalci, zbiratelji, nekdanji delavci in kakšen lokalni navdušenec. 8. septembra 1944, natanko leto dni po razglasitvi premirja s strani generala Pietra Badoglio in pridružitvi zaveznikom, je britanska letalska eskadrila številka 272 izvedla hiter in močan napad s 123 zažigalnimi raketami na transatlantik Rex. Kljub temu, da se je Italija pridružila zaveznikom, je pristal v nemških rokah in jo skupil kot simbol nacifašizma. Leta 1938, ko

so v veljavo stopili »Rasni zakoni«, so bili ti na Rexu in ostalih italijanskih ladjah suspendirani, saj so bili judovski potniki preveč pomembni, da bi jih izključevali. Še več, to ni bila le prva italijanska križarka, z izbruhom druge svetovne vojne so francoske, angleške in nemške ladje prenehale s komercialnimi storitvami, tako da je postala največji linijski prevoznik, ki je potoval v Atlantskem oceanu in je do leta 1940, ko je tudi Italija vstopila v konflikt, onkraj luže prepeljala na desettisoče židov. S pridružitvijo zaveznikom je Rex leta 1943 prešel v roke Nemcem, v poskusu preselitve v varnejši koprski zaliv pa je nasedel, po napadu pa štiri dni gorel, preden je potonil in se usedel na morsko dno. Njegovo sidro na Kongresnem trgu v prestolnici naznanja ponovno pridobitev izhoda na morje, na »Rexu« pa je kamen pobarvan z rdečo barvo, ki nakazuje, kje se v morju nahajajo še redki ostanki.

PREKLOPITE
NA
e RAČUN
Izberite okolju prijazen
način plačevanja računov.

SCEGLI
e PAGAMENTI
Scegli la fatturazione elettronica
per il rispetto verso l'ambiente.

→ www.marjeticakoper.si/eracun

marjetica
koper

SLOVENIJA BI LAHKO BILA SABLJAŠKA VELESILA

Ali naša dežela postaja raj za tuje športnike?

v nacionalno reprezentanco. Sočasno razvija program učenja, napredka in razvoja trenerjev.

Milić izpostavlja, da ima Slovenija veliko priložnost za razvoj sabljanja, »saj se nahaja glede na tovrsten šport med dvema velesilama – Italijo in Madžarsko. Če bi država investirala več in dejansko omogočila financiranje za sodelovanje na tekmovanjih v sosednjih državah, bi mlade generacije imele priložnost, da dosežejo nekaj velikega tudi v sabljanju. Slovenija ima dobro geografsko pozicijo, stabilno politično situacijo ter športno navdušeno publiko, to so predpogoji za izjemne rezultate. Sabljaško opremo si skoraj sleherni Slovenec lahko privoščijo, saj stane okrog 200-250€, kar je za prebivalce držav v razvoju, kot je denimo Srbija, skoraj nemogoče«.

Od leta 1896 je tudi sabljanje na programu olimpijskih iger. Tri vodilne države v Evropi so: Italija, Francija in Madžarska, Italija ima celo 125 medalj. Sogovorec navaja: »Odkar človek obstaja, obstaja tudi sabljanje. Človek je vedno uporabljal najprej orožje, šele potem roke. Ko so zgornji privilegirani razredi privatizirali in

tabuizirali uporabo orožja, se je med navadnimi ljudmi začel razvoj borbenih veščin, kot so judo, karate itn.« Demokratizacija sabljanja se je začela v drugi polovici 19. stoletja, takrat se je približalo navadnim ljudem in spreminjalo svojo podobo, in to od vojaške tehnike do sodobne športne discipline. Naštete države imajo pomembno vlogo pri tej demokratizaciji, saj so prve zasebne sabljaške šole odprle v 17. in 18. stoletju. Gre za viteški šport, za katerega je značilen obvezen pozdrav drugega tekmovalca. Agresija je popolnoma odsotna, sicer so možne poškodbe, podobne kot pri katerem koli drugem športu, če ne celo manjše, saj sablje in meči niso narejeni iz kovin, kot si to morda predstavljajo povprečni gledalci.

Slovenija, podobno kot vse druge države nekdanje Jugoslavije, kategorizira financiranje športa, kar pomeni, da nekomercialni športi dobijo precej manj podpore. »Do državnega denarja se pride na podlagi rezultatov, kar nas pelje v začaran krog, kako ustvariti rezultate brez denarja« se sprašuje sogovorec ter navaja

Sablanje je šah za atletiko, ker predstavlja sintezo, in sicer: kot športnik s sabljo moraš hitro razmišljati, ter atletike, za katero je prav tako odločilna hitrost.

V času, ko slovenski športniki iz dneva v dan zbirajo nove medalje in na najboljši možen način prezentirajo našo državo v svetu, preverjamo možnosti za uspeh »nekomercialnih« in »eksotičnih« športov, ki jih dostikrat spregledamo.

Marko Milić, doktor športne vzgoje, specializiran za sabljanje, ob daljšem družinskem obisku Kopra analizira slovenske olimpijske potenciale, ki jih še vedno nismo dovolj razvili. Milić se 27 let ukvarja s sabljanjem, začel je kot amater, nato je diplomiral, magistriral ter doktoriral na Fakulteti za šport v Beogradu, vsakič s temo povezano s sabljanjem. Inspiracijo za sabljanje je dobil po ogledu filma „Maščevanje meča“ iz leta 1994. Le tri leta po ogledu je postal član jugoslovanske reprezentance. Nato je bil trener, generalni tajnik sabljaške zveze Srbije, direktor tekmovanja na Univerziadi v Beogradu leta 2009, trener v Nemčiji, Avstriji, ZDA ter „high performance“ menedžer v Singapurski nacionalni reprezentanci. Trenutno se ukvarja s programom razvoja mladih športnikov, ki traja 10 let, od začetka kariere do športnikovega vstopa

prostor za vadbo, ki je pogoj do uspeha, a to nikakor ni ovira, ko govorimo o Sloveniji. Zato menim, da bi ob manjši finančni injekciji s strani države in boljši organizaciji imela sabljaška zveza Slovenije izjemne uspehe. Slovenci ste kot narod navdušeni nad športom in naravo, skoraj vsi se ukvarjate s športom, hodite v hribe, kolesarite – gre za posebno generacijo s športno kondicijo«

Dr. Marko Milić izpostavlja, da bi v prihodnosti želel živeti v Sloveniji, saj mu ustreza okolje, ljudje in način funkcioniranja države. Nedelujoča pravna država, korupcija in primanjkljaj občutka

za športno dejavnost s strani države, so glavna ovira za njegovo delo v Srbiji. Dodaja, da športniki v Srbiji zelo slabo živijo, imajo nizke prihodke in veliko strukturnih ovir pri svojem delu. Glavni oviri sta odsotnost infrastrukture oz. brezplačnih ali cenovno ugodnih telovadnic ter nezadostni in nestabilni finančni viri.

S podobnimi sistemskimi ovirami v Srbiji se je soočala tudi Nadja Higl, svetovna prvakinja v plavanju na 200 metrov, ki se je pred časom skupaj s družino preselila v Ljubljano in začela popolnoma novo življenje brez sistemski ovir,

ob tej priložnosti je povedala: »Utrujena sem od permanentne vojne z nevidnim sovražnikom. Ljudje se tukaj (v Srbiji) zelo hitro psihično »izrabijo«. Med drugimi se je tudi Milorad Čavić (svetovni šampion v plavanju) vrnil v ZDA«. Dodala je še: »Če bi midva z možem bila sama, bi najbrž ostala v Srbiji. Nekako sva se že sprijaznila s tem, kar se dogaja, ampak zaradi prihodnosti najinih otrok sva se odločila, da odideva. Želim si, da bi moji otroci odrasli v urejenem sistemu, znotraj katerega bodo imeli večje možnosti za izpolnitev lastnih ambicij«.

KOMUNALA IZOLA V VRHU PRI LOČEVANJU ODPADKOV

Komunala Izola zagotavlja kvalitetno izvajanje storitev ravnanja z odpadki v občini Izola. Pri delu se soočamo z vedno novimi izzivi in zahtevnimi nalogami, pri čemer zasledujemo cilj, kako uporabnikom ponuditi čim bolj kakovostne storitve brez dodatnih finančnih obremenitev uporabnikov.

V podjetju že vrsto let nadgrajujemo delovne procese in uvajamo sodobne tehnološke rešitve. Uspehi, ki jih v občini Izola in širše beležimo na področju ravnanja z odpadki, so plod večletnega intenzivnega vlaganja v izboljšanje storitev in nadgradnjo infrastrukture, ki je deležna mnogih pohval in zanimanja. Slednje se zagotovo odraža v najvišjem odstotku ločeno zbranih odpadkov ne le na obalnem območju, temveč je med drugimi kazalniki nadpovprečno visok tudi na državni ravni. Danes znaša že dobrih 60% vseh zbranih odpadkov. Pri tem velja omeniti, da je bilo v letu 2010 le 17,9% ločeno zbranih odpadkov.

Uvedba čipiranih zabojnikov, digitalnega katastra, uporaba sistemov za optimizacijo poti pobiranja odpadkov in sporočanje anomalij na terenu, stalno sodelovanje z javnimi inštitucijami in organiziranje dogodkov s ciljem osveščanja o pravilnem ravnanju z odpadki, so le nekateri izmed mnogih uspešno vpeljanih ukrepov, ki prispevajo k visoko kakovostnim storitvam. Z vzpostavitvijo tehnološko naprednih podzemnih zbiralnic odpadkov bomo slednje v kratkem še nadgradili.

Ob vsem naštetem ne gre spregledati, da uporabnikom nudimo visoko kakovostne storitve ob vzdrževanju konkurenčnih cen. Cene storitev ravnanja z odpadki v občini Izola so namreč v povprečju nižje kot v sosednjih občinah. V primerjavi z Marjetico Koper za kar 11%, čeprav se občasno v medijih pojavljajo napačne navedbe. Sicer pa je težko delati vsesplošne primerjave, saj je vselej potrebno upoštevati različne sisteme obračuna, z vidika razmerja cena/storitev pa nivo storitev, ki jih podjetje zagotavlja.

Naši uporabniki imajo tudi možnost trikrat letne brezplačne uporabe 5 m³ zabojnika za zbiranje kosovnih odpadkov oz. zelenega reza, kot tudi brezplačnega odvoza teh odpadkov z manjšim tovornim vozilom. V poletni sezoni izvajamo na celotnem območju občine odvoz odpadkov tri do štiri krat tedensko, ob sobotah, nedeljah in praznikih, po potrebi tudi

dvakrat dnevno. Ta visok standard omogočamo in vzdržujemo za nižjo ceno kot v sorodnih podjetjih. A vendar so naše storitve na razpolago tudi na širšem območju. Komunala Izola je prva na obalnem območju vzpostavila Center uporabnih predmetov (CUP), kjer imajo občani in drugi obiskovalci možnost brezplačne oddaje in prevzema uporabnih predmetov in večji Center za predelavo gradbenih odpadkov (CPGO).

Kljub že visoko kakovostnim storitvam, pa pred seboj vidimo še velik potencial za dodatne nadgradnje storitev. Trenutno intenzivno končujemo pripravo strategije ravnanja z odpadki za obdobje več let, ki bo podlaga za uresničevanje stalno začrtanega cilja: zagotavljanje kakovostne, konkurenčne javne komunalne storitve po meri uporabnikov in postati vzor drugim komunalnim podjetjem.

Podzemna zbiralnica odpadkov na Cankarjevem drevoredu

PREVERJAMO URBANE MITE

»Jaz ne grem v šolo. Ne, ne grem v šolo. Jaz bom kar počitnice imel.«

Meni je september, predvsem zaradi šole, že od nekdaj predstavlja čas novih začetkov. In ker je, kot pravijo, navada železna srajca (ki mi je ostala še iz časov, ko sem sama sedela v šolskih klopeh), si vsako leto pred 1. septembrom v beležko zapišem nove cilje, načrte in sveže ideje. Ker kakorkoli obrnemo, nam deveti zaporedni mesec pomeni začetek novega (šolskega) leta. Meteorološko poletje se tako počasi približuje koncu, zato si marsikdo v teh dneh prepeva verze znane pesmi slovenskega kantavtorja Adija Smolarja. Šolske torbe so pripravljene, zvezki in učbeniki zaviti, svinčniki in barvice pa ošiljeni. Zato sem se, času primerno, odločila, da bom tokrat nekaj besed napisala o mitih in resnicah glede učenja, znanja, šole in inteligence.

1. Otroci inteligenco podedujejo po mami.

Res je. Mamice, če ste razočarane, ker ste po devetih mesecih ugotovile, da je vaš dojenček, po vseh mukah, ki ste jih med nosečnostjo dale skozi, na las podoben vašemu partnerju, imam za vas dobro novico. Izgleda kot tata, ampak pameten pa je kot mama. Strokovnjaki namreč ugotavljajo, da so geni, ki so odgovorni za inteligenco, skriti v X-kromosomih. Ženske imamo takšna dva kromosoma, medtem ko imajo moški le enega. Očetov X se sicer na otroka prenese, vendar pa se pri inteligenci ne aktivira. Seveda pa moram poudariti, da podedovana inteligenca predstavlja le 40 % končnega rezultata. Ostalih 60 % pridobimo

iz okolja (z učenjem). Da pa moška populacija naših bralcev pri tem ne bo zapostavljena, imam za vas podatek, da naj bi moški kromosomi (XY) veliko doprinesli k fizičnemu razvoju otroka.

2. Več si zapomnimo, če se učimo ob klasični glasbi. Res je. Znanstveniki potrjujejo, da naj bi katerakoli glasba vplivala na boljšo kakovost učenja, vendar pa nas takšna, ki ima besedilo, hitreje odvrne od učne snovi, ker se naši možgani bolj ukvarjajo s pomnjenjem besedila pesmi kot snovi. Zato kot alternativo priporočajo klasično umirjeno

glasbo, ker naj bi ob poslušanju le-te naši možgani sproščali endorfine, ki umirjajo morebitno napetost, zmanjšujejo stres in nam pomagajo, da smo bolj in dlje skoncentrirani. Še tri zanimivosti:

- Če bi radi bili bolj kreativni, strokovnjaki predlagajo poslušanje sodobne, umirjene elektronske glasbe.
- Glasba z močnim basom bo pomagala tistim, ki se morate snov naučiti na pamet.
- Učinek Mozartove glasbe so poimenovali kar Mozartov učinek (Mozart effect). Znanstveniki so namreč prišli do ugotovitev, da je Mozartova glasba sklop izredno dovršenih simetričnih nevronske vzorcev, ki so pomembni za določene dele naših možganov. Ob poslušanju njegovih del se aktivirajo posamezni centri in nevronske mreže v možganih, kar izboljšuje njihovo delovanje. Njegova glasba je sestavljena iz izredno visokih frekvenc, na katere naj bi bil človek najbolj občutljiv v maternici in tudi po rojstvu. Visoke frekvence izzovejo delovanje možganov na nivoju, ki ni običajen za vsakodnevno delovanje. Mozartova glasba naj bi bila še posebej učinkovita takrat, ko rešujemo matematične probleme.

3. Pri učenju je pomembna rutina. Ni res. Znanstveniki opozarjajo, da rutina pri učenju ne bo prinesla dobrih rezultatov. Znanje moramo znati uporabiti neodvisno od okolice, zato je pri tem pomembna raznolikost. Učimo se lahko v knjižnici, doma, v parku, v dnevni

sobi ... Najmanj primerna je soba oz. postelja, ker jo povezujemo s počitkom, spanjem. Poleg tega svetujejo, da se učimo tisti čas v dnevu, ko bo potekal izpit oz. test. Tehnike učenja lahko spreminjamo oziroma je to celo zaželeno. Snov lahko prepisemo na roke ali jo natipkamo, podčrtamo pomembne dele, se

o njej pogovarjamo s sošolci/starši, ključne točke si napišemo na samolepilne listke in jih naključno zalepimo po stanovanju ... Ne pozabimo pa na to, da si lahko stvari olajšamo s sprotim učenjem in z manjšim obsegom snovi.

Dragi starši, učitelji, dijaki, učenci in vsi ostali,

ki ste povezani s šolo in šolskim sistemom, želim vam lep začetek novega šolskega leta. Naj bo to mirno, polno znanja in novih izkušenj, predvsem pa naj poteka tako, kot smo navajeni – pred tablo v šolskih klopeh in ne pred računalnikom v dnevni sobi.

Manca Hribovšek

STARŠI SMO OTROKOVI VARUHI, OBVARUJMO JIH

Zavarovanje za primer nezgode ali bolezni otroka.

Naj bosta otroštvo in mladost polna sproščene igrivosti in aktivnega preživljanja časa. Za večjo finančno varnost pa poskrbite z nezgodnim zavarovanjem.

080 20 60
vzajemna.si

*vavčer za dobroimetje v višini 10 EUR za zavarovanje Zdravstvena polica za otroke Junior in Junior Plus. Več informacij o koriščenju dobroimetja na 080 20 60.

DARILO
Skleni in prejmi dobroimetje v višini **10 EUR***

VARUH ZDRAVJA
VZAJEMNA

AVDITORIJ
PORTOROŽ - PORTOROSE

GLEDALIŠKA SEZONA 2021/22

SNG Nova Gorica: **REALISTI**, Kabaret za pet igralcev pijanca in občinstvo
MGL Mestno gledališče Ljubljansko: **SLAMNIK**
SNG Drama Maribor: **SKUPAJ SAMI ALI JUTRI JE V SANJAH IZGLEDEL DRUGAČE**
SLG Celje: **LAŽ**
SNG Drama Ljubljana: **ŠKORPIJON**
Avtorski projekt Lare Jankovič: **LARINA PESEM- UJETNICA ČASA**

Abonmaja za prihajajočo gledališko sezono, zaradi negotovih epidemioloških razmer, ne bomo razpisali. Vabljeni na ogled predstav!

POKUKAJMO V KUHINJO ZNANIH OBRAZOV

MAŠA TRUBAČEV

Pred nami so še zadnji poletni dnevi ... Zadnji trenutki brezskrbnega uživanja na plaži, v dobri družbi in odlični hrani. In kako bomo zaključili naše poletne jedi? Ja, z mamljivim morskim krožnikom.

Tokrat nam ga je pripravila Maša Trubačev! Krasna Master Chefinja, ki je v minulih mesecih zavihala rokave, se še bolj povežala s kulinariko in gradila na svojem kuharskem znanju. Jeseni bo pričela s kulinaricnimi delavnicami, s katerimi bo širila vse svoje znanje.

»Poleti imam najraje morsko hrano, pa kakšne lažje hladne jedi in seveda solate. Najraje kuham jedi, ki ne vzamejo veliko časa za pripravo, saj sem po navadi bolj leteča in iščem načine, kako bi lahko kar najhitreje pripravila lahek in okusen obrok.«

In prav takšen obrok je tokrat pripravila za nas.

Sipa v vinu s kremno polento

Sestavine za sipo:

- 1 kg očiščene sipe, narezane na kolobarje
- 1 kg nasekljane čebule
- 3 nasekljani stroki česna
- 1 dcl olivnega olja
- 2 dcl belega vina
- 5 žlic paradižnikove mezge
- sol, poper
- 3 lovorjevi listi

Sestavine za polento:

- 1 skodelica instant polente
- 2 žlici masla
- 2 žlici parmezana
- 2 skodelici mleka
- 3 skodelice vode

Priprava sipe:

1. Na olivnem olju prepražimo čebulo, dodamo

česen in pražimo, dokler čebula ne postekleni.

2. Dodamo sipo in kuhamo toliko časa, da tekočina skoraj povsem izhlapi. Zalijemo z vinom, kuhamo 2 minuti in dodamo paradižnikovo mezgo, poper, sol in lovorjeve liste.

3. Ob stalnem mešanju kuhamo približno 90 minut, da se sipa zmeha.

Priprava kremne polente:

1. V loncu zavremo mleko in vodo, solimo in vmešamo polento. Kuhamo jo po navodilih iz vrečke.

2. Odstavimo z ognja, dodamo parmezan in maslo, dobro premešamo in jo serviramo s sipo.

Wuala! Prava poletna pojedina je tu!

Ji še ne sledite? Kaj čakate? Na Instagramu ima profil maša.meša. Pa dober tek!

Klara Beltram

NOVI
**RENAULT
MEGANE CONQUEST**
hibriden po naravi

Poraba pri mešanem olju: 4,9-6,1l/100 km. Emisije CO₂: 111-138 g/km. Emisijška stopnja: EURO6D-FULL. Emisija NOx: 0,0003-0,0222 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,00-0,00016 g/km. Število delcev (x10⁻¹¹): 0,00-1,04. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo standardu meritev WLTP. Oglijevi dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Renault priporoča Castrol

www.renault.si

Trigo ABC

PE KOPER, Istrska cesta 12

Breda Prodani, 041 607 812 David Bartolič, 051 306 770

CVRTJE NA PROSTEM

Ocvrte jedi ne spadajo ravno k moji najljubši hrani. Ne zaradi okusa ali zdravja. O, ne. Največja težava pri kuhanju hrane v vrelem olju je ta, da nam potem poleg las in obleke tudi stanovanje diši po ocvrti hrani še nekaj dni.

Rok Dekorti

Na srečo se kljub visokim temperaturam v zadnjem času oziroma prav zaradi njih pri meni doma odpre sezona kuhanja na prostem. In prav zaradi tega si v tem času privoščim kakšno cvrtje več.

Tokrat sem se lotil treh jedi, prva je za ljubitelje mesa, druga za ljubitelje morske hrane, tretja pa je sestavljena iz sezonske zelenjave.

Začnimo s tisto, ki nam vzame največ časa. Običajno ima vsaka gospodinja svoj recept, ki pa je seveda boljši od tistega, po katerem jed pripravljata sosedova gospodinja.

No, za svojega ne bom trdil, da je najboljši na svetu, je pa priprava enostavna, jed pa sočna in hrustljava.

Začnemo z izbiro piščanca. Če je le mogoče, naj bo domač ali vsaj od lokalnega rejca. Najboljši deli so bedra in peruti. Kose tega okusnega mesa čez noč namočimo v rahlo osoljen pinjenec, v katerega lahko dodamo tudi druge začimbe, kot so česen v prahu, kajenski poper, sladka dimljena paprika ali pa celo mešanico vseh. Naslednji dan ga povaljamo v moki in pazimo, da bo res vsak kos mesa dobro prekrit. Cvremo ga v vrelem sončničnim ali arašidovem olju, dokler se ne obarva v zlato rjavo barvo. Odcedimo na kuhinjski brisački in še vrelo postrežemo.

Zraven postrežemo česnovno majonezo, ki jo pripravimo sami.

Rumenjak zmešamo z gorčico in v zelo, zelo rahlem curku prilivamo rastlinsko olje. Medtem neprestano stepamo, dokler iz mešanice ne

nastane majoneza. Razredčimo jo z žličko limoninega soka ali po želji z vodo, kakor nam je ljubše. Na koncu jo začnimo s česnovno pasto, soljo, malo žafrana in pustimo počivati v hladilniku vsaj 2 uri.

Odlični brezmesni nadomestek ocvrtega piščanca so jajčevci.

Melancane na tanko narežemo, na približno pol centimetra, posolimo in pustimo počivati vsaj kako uro. Na tak način se začinijo in spustijo vodo. Če vodo zadržijo, so po pripravi grenki in skoraj neužitni.

Nato jih dobro obrišemo in začnemo s predpripravo. Najprej jih pomokamo, pomočimo v žvrkljano in osoljeno jajce in nazadnje v krušne drobtine. Tudi tu pazimo, da pokrijemo celotno površino jajčevca, saj bo tako vpilo manj olja.

Ponovimo vajo in tudi zelenjavne zrezke ocvremo v vrelem olju. Postrežemo vrele s svežim paradižnikom, ki smo ga rahlo osolili in polili z olivnim oljem ter dodali kak listek bazilike.

Kot zadnje pripravimo ocvrte kalamare, eno izmed najpogostejše naročenih jedi v obmorskih restavracijah.

Priprava je sila preprosta in hitra. Glavonožce, najraje jadranske, najprej očistimo. Za to delo lahko primaknemo kak evro več v ribarnici.

Narežemo jih na kak centimeter velike prstane, lovke pa razpolovimo ali pustimo cele, odvisno od velikosti. Povaljamo jih v moki, ki smo ji dodali malo pecilnega praška.

Ocvremo zelo na hitro, saj če jih predolgo pustimo v olju, postanejo trdi. Postrežemo s tatarsko omako.

Ponovno pripravimo majonezo, vendar jo tokrat začnimo z na drobno nasekljanimi kaprami, kislimi kumaricami, šalotko in žličko sladke smetane.

Res je, da nobena od jedi, ki sem jih tokrat predstavil, ne spada med naše lokalne dobrote, a vsaka (vsaj mene) spomni na poletje, počitnice in morje, tri stvari, ki so zelo značilne za našo lepo pokrajino.

POHITITE, SEDAJ JE NAJBOLJ PRIMEREN ČAS ZA SADITEV KAKOVOSTNIH LOKALNIH SADIK NA VAŠE VRTOVE

Poletna vročina počasi pojenja, temperature so vse bolj prijazne tudi našim rastlinam, poletni pridelek je pobran in vrtovi nas kar kličejo k delu. V Agrariji najdete vse za vrt na enem mestu, nemalo katera gredica pa se bo ob vsej ponudbi vrhunskih jesenskih sadik hitro zdela premajhna.

VAgrarijinem Kmetijsko razvojnem centru slovenske Istre Purissima pridelujejo lastne sadike zelenjadnic, zelišč in dišavnic, ki jih prodajajo v svojih trgovinah.

Ravno prihajajoči dnevi nudijo vsem vrtičkarjem in pridelovalcem odlične pogoje za saditev kakovostnih lokalnih sadik Agrarijinega kmetijskega razvojnega centra Purissima. Sadike vzgajamo z veliko strokovnega znanja in ljubeznijo do slovenske domače pridelave. Prav Agrarijine jesenske sadike so najbolj primerne za mediteransko podnebje in istrsko zemljo.

V agrocentrih **KZ Agraria** najdete poleg sadik, zelišč in gnojil tudi vse potrebno za zalivanje in analizo vaših tal. Strokovno podkovani trgovci in svetovalci pa vam z veseljem odgovorijo tudi na vaša vprašanja, pomagali vam bodo do lepega in bogatega vrta v jesenskem času.

Prihajajoči dnevi so odlični za saditev zelenjave. Široka paleta domačih kakovostnih sadik pa vam trenutno ponuja raznorazne vrste zelja, cvetače, brokolija, ohrovt, solate, radiča, endivije in druge zelenjave. Cvetača je super zelenjava za jesenski čas, saj poleg veliko vitamina C vsebuje še kalij, kalcij, vitamin K in ogromno vlaknin.

Zelje, ohrovt, cvetačo in brokoli posadite na sadilno razdaljo približno 50 cm, obirali pa jih boste lahko po dobrih dveh do treh mesecih rasti.

Zelje vsebuje antioksidante in veliko vitamina C. Da boste imeli tudi v poznih jesenskih mesecih ob kosilu domačo solato, vam svetujemo nakup sadik solat julian, gloriole ter raznih radičev in endivij. Posadite jih na razdaljo 35cm, tako da boste imeli že na mali površini slastne solate. Določene sadike bodo nared za obiranje že po dobrem mesecu dni, vse podrobnosti pa vam bodo z veseljem razložili v vseh Agrarijinih agrocentrih.

Za prijetno nakupovanje si lahko doma v miru prelistate katalog z bogato ponudbo sadik, ki ga najdete na spletni strani www.kz-agraria.si, kjer so navedene tudi vse lokacije in odpiralni časi Agrarijinih trgovin.

V trgovinah **Kz Agraria** pa lahko poleg sadik in celotnega agro programa nabavite še vse, kar potrebujete za vrt, odlično kosilo in vaše gospodinjstvo.

Kz Agraria Koper se rada pohvali s sloganom **“Najboljše iz Istre”**.

VRT V SEPTEMBRU

Sašo Mejak

Poletje se počasi poslavlja in s tem tudi avgust. Zapomnili si ga bomo po visokih temperaturah in brez padavin. Imeli smo srečo, da ni prišlo do padavin, ki bi nam naredile več škode kot koristi.

Pridelke na **zelenjavnem vrtu** obiramo obilno, seveda če smo imeli namakalni sistem in pomagali rastlinam prebroditi sušno obdobje, da nas obdarijo s pridelki. Konstantno obiramo paradižnike, kumare, bučke, papriko... da bodo še v septembru nastavili obilo plodov. Tudi na feferone ne smemo pozabiti, zato jih konstantno obiramo, vlagamo ali pa sušimo, da bomo imeli dodatke jedem. Če smo melone in lubenice dobro namakali, nas še v septembru nagrajujejo s plodovi. Ko nam vreme dovoli in je možno opravljati dela na gredicah, se lotimo rahljanja le zgornjega sloja zemlje, da ne poškodujemo mikroorganizmov, ki so se dobro razvili v globljih slojih in bodo pomagali našim rastlinam, da se bolje razvijajo. Posejemo lahko špinačo,

motovilec, solate in različne vrste radičev. Še vedno lahko sadimo kapusnice, blitvo, solate in radiče.

Zeliščni vrt je trpel pomanjkanje vode, toda to pomeni da rastline, ki so se same znašle in preživele, vsebujejo več učinkovin, ki se formirajo v takih pogojih. Poskrbimo, da vrt ni zapleveljen in odstranimo poškodovane rastline. V cvetlična korita si lahko posejemo začimbe, ki jih bomo lahko pozimi, ko jih bomo dali na toplo, uporabljali v naši kuhinji. V septembru lahko nabiramo baziliko, drobnjak, meliso, kumino, janež, meliso, mrtvo koprivo... Baziliko in nekatere druge začimbe lahko zamrznemo v kocke, da jih bomo imeli na voljo celo leto.

V **sadovnjakih in vinogradih** je dogajanje pestro, jabolane in hruške nas obdarjajo s svojimi plodovi. Mesec je primeren tudi za obiranje orehov in lešnikov. Obiramo jih, ko so še v svoji srajčki za nekaj dni, da se osušijo in jih bomo lažje očistili. Pustimo jih na soncu, da se bodo dobro

osušili in zdržali dolgo časa. Nešpole pustimo na drevesu in počakamo, da dobro dozori, da dobijo svoj polni okus. V vinogradih je grozdje zrelo in že se odvijajo trgatve.

Okrasni vrt se bohoti v cvetju enoletnic v kombinaciji s trajnicami. Poskrbimo za odstranjevanje odcvetelih suhih listov, še vedno lahko dognujemo s primernimi tekočimi gnojili, s katerimi bomo podaljšali cvetenje dolgo v jesen. Pri vrtnicah je pomembno, da odstranimo odcvetele cvetove in dodamo gnojila, ker tako pripravimo rastline za še eno cvetenje. Če nam vreme dovoli posadimo nove grmovnice ali žive meje, da se ukoreninijo in na pomlad začnejo z bujno rastjo.

Trata je lepa le, če smo imeli namakalni sistem, ker so to poletje bili pogoji za rast precej zahtevni. Opravimo lahko še zadnje letošnje gnojenje in odstranjevanje večjih plevelov. Namakalni sistem reguliramo glede na vremenske razmere, ker je že opaziti močno roso.

www.zelenjavanadom.si

tel.: 040 556 317

...ker domače je res drugače!

DISLEKSIJA

Najbolj poznana je disleksija. Kaj pa je to diskalkulija ali disgrafija? To so specifične učne težave, ki pestijo okrog 10 odstotkov naših šoloobveznih otrok.

Maja Orel Jakič

Tik preden se bodo učenci in dijaki zopet vrnili v šolske klopi, in vsi srčno upamo, da za celo šolsko leto, smo se v uredništvu našega časopisa odločili, da prečese, s kakšnimi učnimi težavami se srečujejo naši otroci in koliko jih je. Pravzaprav smo k pogovoru povabili sicer že upokojeno, a še vedno izredno aktivno **dr. Marijo Kavkler**, ki je svoje poklicno življenje posvetila osebam s posebnimi potrebami. Dr. Kavklerjeva, v letu 2015 nagrajena za življenjsko delo na področju visokega šolstva, je izredna profesorica za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko in ustanoviteljica društva za pomoč otrokom in mladostnikom s specifičnimi učnimi težavami Slovenije - Bravo. Je tudi glasna zagovornica inkluzivne vzgoje in izobraževanja.

Katere so najpogostejše specifične učne težave, ki pestijo naše otroke in kolikšen delež otrok se z njimi spopada?

Potrebno je ločevati med splošnimi učnimi težavami in specifičnimi. Težave pri učenju ima okrog 20 do 30 odstotkov otrok, vključenih v redni šolski proces. Splošne učne težave so prisotne zaradi nižje intelektualne sposobnosti, pomanjkanja motivacije, nespodbudnega okolja, motenj s koncentracijo in pomnjenjem, drugojezičnosti. Specifične učne težave pa so nevrološko pogojene in so povezane z branjem, pisanjem, računanjem ter neverbalnimi specifičnimi težavami. Z njimi se srečuje okrog 10 odstotkov (od zgoraj naštetih 30%). Trije odstotki slovenskih otrok s specifičnimi učnimi težavami pa se srečujejo z izrazitejšimi oblikami težav, ki jih močno omejujejo pri učenju, in imajo zato status otrok s posebnimi potrebami. Vsi naštetni so vključeni v redno osnovno šolo, saj so povprečno ali nadpovprečno inteligentni, a drugače predelujejo informacije. Za lažjo predstavo: Ministrstvo za šolstvo je postreglo s podatkom, da je bilo v lanskem šolskem letu 14.000 otrok s posebnimi potrebami v osnovni šoli in okrog 5000 dijakov s posebnimi potrebami. Polovica od njih je tistih s specifičnimi učnimi težavami. Vsi ti so upravičeni do prilagoditev v procesu in do dodatne strokovne pomoči.

Najbolj znana med vsemi specifičnimi učnimi težavami je zagotovo **disleksija**, pri kateri prihaja do motenj branja. Poleg nje v isto skupino specifičnih primanjkljajev na ravni slušno-vizualnih procesov uvrščamo še **disortografijo** (pravopisne težave) in druge, povezane s področjem jezika. Na ravni vizualno-motoričnih procesov pa so najpogostejše **disgrafija** (težave pri pisanju), **diskalkulija** (težave pri matematiki),

dispraksija (težave pri načrtovanju in izvajanju praktičnih dejavnosti) ter težave na področju socialnih veščin.

Kako so ti otroci sprejeti in kaj pomeni, če jim je nudeno spodbudno okolje?

Ti otroci so veliki garači, saj morajo za doseg cilja trdno delati, kar se jim v odraslem obdobju obrestuje, ker za lažje delovanje razvijejo metode kompenzacije. Mnogi med njimi so nadpovprečno nadarjeni, zato je prav, da jim pomagamo pri doseganju ciljev, zavračam zmotno mišljenje, da so družbi v breme. Razumeti moramo, da se ti otroci trudijo na vso moč, da bi dosegali cilje, kot jih njihovi vrstniki, in mnogokrat jim to ne uspe, kar vodi v potrtost, občutek nemoči in slabo samopodobo. Želim si, da bi kot družba hitreje napredovali in do teh (pa ne le teh) otrok kazali večje razumevanje. V društvu Bravo, kjer lahko starši otrok s specifičnimi učnimi težavami poiščejo pomoč, ozaveščamo in izobražujemo strokovno in širšo javnost ter poskušamo preseči zakoreninjeno miselnost.

Kako so otroci s specifičnimi učnimi težavami shajali v koronskem času?

Vemo, da ste se borili, da bi običajno šolanje omogočili tudi njim, ne le otrokom, vključenim v prilagojen program.

Vsi otroci so se v času šolanja od doma srečevali s težavami. Prav tako so bili v zagati tudi šolarji in predvsem starši, za katere verjamem, da jih misel na ponovno šolanje od doma zelo skrbi. Vsekakor so učenci s posebnimi potrebami in učnimi težavami še posebno ranljivi za izobraževanje na daljavo, ker potrebujejo pri učenju dodatno pomoč in več prilagoditev kot vrstniki. Starši v veliki meri niso uspeli v celoti pomagati svojim otrokom, ker za pedagoško delo

niso usposobljeni. Zagotovo so bili na tem mestu v veliko pomoč specialni pedagogi, svetovalni delavci in študenti prostovoljci, ki so otrokom in staršem pomagali, predvsem pa jih spodbujali, da niso obupali pri premagovanju vseh izzivov. V novem šolskem letu se mi tako zdi priporočljivo, da se učitelji kljub kurikularnim zahtevam domišljeno lotijo načrtovanja učinkovitega poučevanja. Vsekakor naj ne hitijo z utrjevanjem preteklih učnih vsebin, saj tako ne bodo imeli časa poslušati učencev in ne bodo vedeli, koliko so snov, podano v času izobraževanja na daljavo, razumeli. Strokovni sodelavci pa morajo bolj poglobljeno oceniti zaostanke pri otrocih s specifičnimi učnimi težavami. Učencem je treba dati čas za učenje z razumevanjem. Prišli pa smo tudi do idealne priložnosti za premislek o krčenju vsebin učnih načrtov, na kar že dolgo opozarjamo.

Vse svoje življenje ste posvetili osebam s specifičnimi učnimi težavami. Borili ste se tudi za inkluzivno vzgojo oziroma šolo. Kaj pravzaprav je to in kako blizu oziroma daleč od implementacije tega pristopa v sistem smo?

Pri nas je veliko bolj znan izraz integracija, ki pomeni vključevanje otrok s posebnimi potrebami v redno šolanje, vendar le do meje, ko otrok lahko sledi standardu. Pri integraciji gre torej za prilagajanje otroka pričakovanjem, ki jih določena ustanova ima. Pri inkluziji se seveda mora otrok do določene mere še vedno prilagoditi, vendar se otroku v večji meri prilagodi okolje. Inkluzivna vzgoja oziroma pedagogika je dobra za vse otroke, ne le za tiste s posebnimi potrebami, kamor sodijo tudi tisti s specifičnimi učnimi težavami, saj se ne ukvarja le s težavami, pač pa išče vedno nova področja in metode za otroke, da lahko kar največ prispevajo k skupnim dosežkom. To pomeni, da bi se v šoli vsi otroci počutili vključeni, kar bi vodilo v dobro počutje vseh. Smo sicer na poti, vendar še daleč od zelenega. Za to je potrebna sprememba šolskega sistema.

Znani obrazi, ki so se in se še spopadajo s specifičnimi učnimi težavami:

Disleksični so (bili) Albert Einstein, Isaac Newton, Leonardo da Vinci, Agatha Christie Tom Cruise in mnogi drugi. Za dispraksijo trpi igralec, ki je upodobil Harryja Potterja – Daniel Radcliffe.

Branko Lončar

ALI SE NALOŽBA V NEPREMIČNINE ŠE VEDNO IZPLAČA?

Glede na dejstvo, da so se v zadnjem času cene nepremičnin dvignile visoko v nebo, se marsikomu poraja vprašanje, ali je nakup nepremičnine kot investicije sploh še smiseln. Še pred štirimi leti so bile cene nepremičnin veliko nižje, težko pa je napovedati, kako bo v prihodnje. Na Obali je težko pričakovati, da bodo cene nepremičnin padle, predvsem zaradi tega, ker ni novih gradenj. V naši nepremičninski družbi smo mnenja, da je pri nakupu nepremičnine kot investicije potrebno razmisliti, za kakšen tip oddajanja se bo nepremičnina uporabljala, ali bo za dolgoročni najem ali za oddajanje turistom, saj je tako tudi cena najema višja. Zadnje leto je epidemija vplivala tudi na stanje na najemniškem trgu, saj turistov praktično ni bilo, zato so se lastniki odločali, da bodo raje oddajali dolgoročnim najemnikom, kot pa imeli prazno nepremičnino, ki prinaša samo fiksne mesečne stroške. Situacija se je sedaj čez poletno sezono nekoliko obrnila, vendar nihče ne ve, kaj nas čaka v prihodnosti.

Velikokrat investitorji ob nakupu nepremičnine pričakujejo prevelike donose, vendar v povprečju dosega stanovanja za oddajo letni donos le nekje med 3 – 5 %, to je v primeru, če je nepremičnina dolgoročno oddana in zasedena celo leto. Pri tem smo upoštevali še vse stroške, ki jih imamo kot najemodajalci (davek od najemnine, letno zavarovanje nepremičnine, minimalne stroške vzdrževanja). V naši nepremičninski družbi menimo, da je naložba v nepremičnine še vedno varna naložba, zato je tudi nižji donos zadovoljiv. Potrebno se je zavedati, da so investicije v stanovanja oziroma nepremičnine na kratek rok slabo likvidne. Odgovor na vprašanje, ali se še izplača vlagati v nepremičnine, ni enoznačen. V vsakem primeru je potrebno dobro razmisliti, saj ima takšna naložba, tako dobre kot slabe strani. Prav tako se moramo zavedati, da bo epidemija še nekaj časa vztrajala in nihče ne more zagotovo napovedati, kakšne posledice bo to imelo na nepremičninskem trgu. Vsekakor je za tiste, ki nimajo radi tveganih vlaganj in jim varnost pomeni veliko, naložba v nepremičnino še vedno dobra naložba.

Obala nepremičnine d.o.o.
Obala 16,
6320 Portorož
Tel 05 674 10 30
Mob 041 35 22 00
info@obala-nepremicnine.si

ZAKAJ SE KUŽA PRASKA?

Vodniki svoje pse najpogosteje pripeljejo k veterinarju zaradi srbečice, katere vzrok so večinoma alergije.

Alergija je prekomerna reakcija organizma na alergene, ki so lahko zunanji (cvetni prah, pršice, bolhe...) ali prisotni v hrani (piščanec, mleko, gluten...).

V prvem letu starosti je za srbečico pogosto kriva hrana, kasneje, okoli drugega leta se pojavijo še ostale alergije.

Znaki alergije so srbečica okoli oči, ust, pod pazduho, na dimeljskem področju, v okolici anusa, zelo značilno mesto za alergijo na boljši pik je področje nad korenem repa. Alergije se lahko pokažejo tudi z dihalnimi (čihanje, astma) in prebavnimi težavami (driske, bruhanje), še posebej pri alergijah na hrano.

Koža po stiku z alergenom postane bolj občutljiva, psi se začnejo praskati, lizati. Nato kožo prerastejo bakterije in glivice. Prizadeta mesta spremenijo barvo, dlaka odpade in psi dobijo neprijeten vonj. Srbečica postane neznosna in takrat običajno

vestni vodniki poiščejo pomoč pri nas.

Pri zdravljenju alergij je zelo pomemben odnos med veterinarjem in vodnikom, veterinar mora izključiti vse možnosti za srbečico in priti do končne pravilne diagnoze, kar lahko traja dlje časa če se vodnik ne drži navodil in ne prihaja na preglede, ni možnosti za uspeh.

Pri diagnostiki je potrebno najprej izključiti zunanje parazite, nato je potrebno pozdraviti sekundarno infekcijo. Običajno za parazite predpišemo tablete, infekcijo pa rešujemo z razkužilnimi in antimikotičnimi šamponi, pri hujših oblikah z antibiotiki in antimikotiki. Proti srbečici pa varna zdravila, ki zmanjšajo odzivnost telesa, kot so Oclacitnib in se izogibamo steroidom, ki imajo ogromno stranskih učinkov. Hrana naj bo hipoalergena, tudi če ni glavni vzrok za izbruh alergije. Sploh pa hrana z veliko vsebnostjo omega 3 maščobnimi kislinami (ribe) pripomore k jačanju

kožne bariere.

Če se srbečica ponovno pojavi, ko prenehamo dajati oclacitnib, svetujemo, predvsem pri mlajših psih serološko testiranje na alergene v okolici. Na podlagi testiranja v laboratoriju izdelajo serum z alergeni, ki ga vodnik aplicira po protokolu pod kožo. Terapija lahko traja več let, je pa to edini način, da dolgotrajno desenzibiliziramo imunski sistem. Pri mlajših psih je uspešnost do 75%.

V kolikor obstaja sum alergije na hrano, se je potrebno striktno držati predpisane diete.

Alergij se povsem pozdraviti ne da, jih je pa možno imeti pod kontrolo in s tem omogočiti pasjemu prijatelju veselo življenje brez praskanja.

Lara Kralj dr.vet.med.

VETERINARSKI CENTER LARA
Trgovska ulica 4, 6310 Izola
05 640 1300, 031 344 832
lara@lax.si

ACANA

Hrana, bogata z Omega-3 maščobnimi kislinami živalskega izvora, pripravljena izključno iz enega vira živalskih beljakovin, jagnjetino ali sardelami, zelenjave, sadja in zelišč.

PRIDOBIVANJE IN UREJANJE DOKUMENTACIJE ŠE NIKOLI NI BILO TAKO ENOSTAVNO

Marjetka Vodopija

Pisarna Solis – pomoč pri administraciji ter upravnih in pravnih postopkih

Zagotovo ste se že kdaj lotili urejanja dokumentacije, a ste nato na neki točki obtičali... Še tako navidezno enostavna zadeva se lahko zaplete in zavleče, v postopkih pa so potrebne dopolnitve na dopolnitve.

Urejanje ali pripravljane katerekoli dokumentacije je natančno določen proces, zato se ga je potrebno lotiti sistematično. Za hitro in učinkovito pripravo dokumentov je pomembno vedeti, na katero institucijo se je potrebno obrniti, kako ta deluje, katere vloge izpolniti, katere dokumente priložiti, kje jih pridobiti, da lahko uspešno uredimo zadevo oz. pridobimo želeno dokumentacijo. Pri tem je nujno potrebno upoštevati rok, saj je odgovor oz. dopolnitev v postopku časovno omejena in je ključnega pomena za uspešno realizacijo.

V Pisarni Solis je največ povpraševanja za urejanje postopkov, ki se vodijo pri državnih in občinskih organih (na sodiščih, občinah, upravnih enotah, geodetskih upravah, FURS-u...), kjer pomagamo strankam pri pridobivanju gradbenega dovoljenja in pri geodetskih storitvah (ureditev meje, zakoličba objekta, etažna delitev,

V Pisarni Solis lahko najamete prostor za sestanke

parcelacija...). Pridobivamo zemljiško knjižne izpiske, pomagamo pri izpolnitvi in vložitvi vlog, opravljamo poizvedbe, sestavljamo predloge za začetek osebnega stečaja, pripravljamo in vlagamo tožbe, pritožbe...

Tako kot premagujemo birokratske ovire pri urejanju zadev za fizične osebe, delujemo tudi na področju pravnih oseb. Za vodenje podjetja, tudi (naj)manjšega s.p.-ja, potrebujemo veliko dokumentacije, in to že za osnovne administrativne zadeve. Bistveno več dokumentacije pa je potrebno pripraviti za komercialne, računovodske, upravne in pravne storitve, kjer smo podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem. Delujemo po načelu,

da vam prihranimo denar in dragoceni čas, katerega posvetite vaši osnovni dejavnosti. Z našo pomočjo lahko iztržite bistveno več in preidete na urejeno dokumentacijo. Poleg tega izvajamo še naslednje storitve:

- priprava in pošiljanje ponudb, sestavljanje dopisov (vlog, prošnji),
- izstavljanje in pošiljanje računov, pošiljanje opominov, izvensodna in sodna izterjava dolgov,
- priprava pravnih mnenj, pogodb, tožb, pritožb, ugovorov, stečajni podjetja.

Postopke izpeljemo v celoti ali pa nadaljujemo tam, kjer ste vi obtičali in zadeve pripeljemo do konca. Vedno.

Pisarna Solis Tel.: 031 / 27 66 27

e-naslov: pisarna@pisarnakoper.si www.pisarnakoper.si fb: Pisarna Solis

POROČNA FOTOGRAFIJA

katja.gorjanc@gmail.com / +386 41 529 248

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

ROSMARINO®
YOUR FRIEND IN THE KITCHEN

GOURMET de LUXE

SUPREME KITCHENWARE

DO
70%
CENEJE

Točke zvestobe lahko zbirate od 7. 7. do vključno 28. 9. 2021,
unovčite pa jih lahko do 12. 10. 2021 oz. do razprodaje zalog.
Več na www.spar.si.

TOČKE
ZVESTOBE

KUHAJ
V BOLJŠI
POSODI

STARA
LAHKO
ŠKODUJE

SPAR

INTERSPAR

EVROPSKI
AVTO
LETA
2021

NOVA
TOYOTA
YARIS
HYBRID

CENTER JEREB

Nataša: 041 346 445

Igor: 051 369 792

Ivan: 051 233 101

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Yaris Hybrid: od 3,8 do 4,9 l/100 km in emisije CO₂: od 87 do 112 g/km. Emisijska stopnja: za 1,5 hibrid EURO 6. Emisije NO_x: 0,0095 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolične. Več na www.toyota.si. Toyota Adria d.o.o Brnčičeva 51, Ljubljana.